

Voorzitter: E. van der Weele (PvdA)

Namens de raad: E. Hillekens (GroenLinks), R. Tjepkema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), B. Hekkema (PvdD), M. Sloot (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), E.J. Vaes (VVD), K. de Groot (S&S), P. Rebergen (CU), I. van Jaarsveld (CDA), L. van der Laan (PvH), D. Ram (PVV)

Namens het college: E. Eikenaar (wethouder), R. van Niejenhuis (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Wijkvernieuwing

00:15:45

Voorzitter: Goedemiddag. Mijn strategie was: de voorzitter gaan praten en dan wordt het vanzelf stil. Maar dat duurde toch iets langer dan ik hoopte. Moet ik nog dichterbij? Kan je me zo verstaan? Oké. Anders horen we het graag. Er staat ook een airco te loeien. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het onderwerp 'wijkvernieuwing'. We zijn niet alleen met de fracties onder elkaar, maar hebben we ook een aantal sprekers. Daar zijn we altijd heel blij mee. Omdat politiek niet alleen over mensen gaat, maar vooral in gesprek met mensen. Dus fijn dat u er bent. Er zijn twee huishoudelijke mededelingen. Er is nog een aantal van ons boven bij Mededeling en die komen straks binnenlopen. Dus dan weten we dat. We gaan toch beginnen. Inmiddels is de airco uitgezet. Volgens mij was dat namelijk ook een klein ruisje. Dan hebben we het wel warm, maar dan kunnen we elkaar in ieder geval verstaan. Even een kort resumé voordat we van start gaan. Sociale en fysieke wijkvernieuwing is een speerpunt uit het coalitieakkoord. Naar aanleiding van de motie hoorzitting 'Aanpak Noordelijke Wijken' uit het voorjaarsdebat van vorig jaar is de raad hier het afgelopen jaar veel mee bezig geweest. In december is de raad in het Floreshuis technisch bijgepraat over alles wat er gebeurt op het gebied van wijkvernieuwing en is er meningsvormend gesproken over de verbredingsplannen met betrekking tot wijkvernieuwing en de uitvoeringsprogramma's in 2023. In april hadden we vervolgens de expertmeetings met sprekers van Verwey-Jonker, de nationale programma's Rotterdam-zuid en Heerlen en de wijkverbetering Mechelen in België. Begin deze maand ten slotte een eerste hoorzitting wijkgesprek op locaties met inwoners uit de wijken Selwerd, Indische buurt en de Hoogte. Dit was naar ik begreep een heel drukbezette commissie. Vandaag wordt de balans opgemaakt door u als fracties, ook met behulp van een aantal sprekers en kunt u als raad ook zaken meegeven aan het college over het vervolg. Wat zijn nu de noodzakelijke volgende stappen en waar moet het college rekening mee houden? Daar kunt u uiteraard ook de collegebrief uit april over het ambitiedocument Maatschappelijk Coalitie Groningen Noord bij betrekken. We hebben 90 minuten. Inmiddels al iets minder, maar dat trekken wij wel recht. Dat kunnen wij. Dat betekent dat u ongeveer drie tot vier minuten spreektijd heeft. En we hebben ook twee sprekers. We doen deze sessie in één termijn, zodat we met elkaar het gesprek kunnen voeren. En dan geef ik aan het eind van de sessie beide collegeleden die aanwezig zijn het woord om te reflecteren op al datgene wat u heeft meegegeven en aangebracht. Ik kijk even rond. Ik zie alleen maar heel instemmend geglimlach. Welkom. Wij waren alvast begonnen met de inleiding. Ik had al even genoemd dat u wat later kwam en u heeft nog niks belangrijks gemist. Dus welkom. We gaan wel alvast naar de eerste spreker en dat is de heer Conny Eldering van Handig in de Buurt. Fijn

dat u er bent, u heeft een minuut of drie om uw verhaal te houden. Ik geef u bij deze het woord.

00:19:30

Inspreker: Bedankt voor de uitnodiging met betrekking tot wijkvernieuwing. Hoewel het me heel veel moeite kost om niet te cynisch te kijken naar de ambities van de plannen van de gemeente Groningen, kies ik toch de weg weer van een constructieve samenwerking. Maar dan wel binnen een gelijk speelveld. Ik wil gehoord worden als burger en als vrijwilligersorganisatie, Burgerinitiatief. Ik heb destijds ook de expertmeeting gevolgd, waar de documenten die bij deze vergadering horen onderdeel van waren en toegelicht zijn. In de presentatie van Verwey-Jonker staat eigenlijk alles. De overige presentaties zijn uit andere steden. Mijn vraag is dan: waarom geloven we niet in onze eigen kracht hier in Groningen? Waarom gebruiken we niet de aanwezige krachten die hier zijn in de stad? Telkens merken we dat burgerinitiatieven aan de zijlijn staan, in tegenstelling tot wat er in het collegeakkoord staat. Terwijl de kiemkracht van deze initiatieven enorm is. Echter, 70% van deze initiatieven wordt gefrustreerd door bureaucratie en contraproductiviteit. Dat is niet alleen zo in Groningen is mijn ervaring, maar is een landelijk verhaal. Contraproductiviteit omdat er een gouden cirkel rond de bestuurlijke laag zit van organisaties die dicht bij het vuur zitten. Zij zijn zo politiek gericht dat ze als eerste de informatie hebben van de ontwikkelingen. Op het moment dat je als burgerinitiatief hier iets van weet, is alles al in kannen en kruiken en zijn de financiën in beton gegoten. Dat is onze ervaring in het verleden elders, maar ook nu weer bij het vormen van de maatschappelijke coalitie. Kortom: er is een gapend gat tussen de top-down en bottom-up beweging. En dan wordt er geroepen: we gaan er samen weer iets moois van maken. Binnen een ongelijk speelveld is dat gedoemd te mislukken. Ik geef hier ook een aantal oorzaken voor aan. Het is een compleet andere beleving van elkaars werkelijkheid, een gebrekkige communicatie over en weer lezen. Lees: een andere taal of éénrichtingsverkeer. Er is gebrek aan vertrouwen en een ongelijk speelveld qua informatie en financiën. In vele netwerkbijeenkomsten zitten de meeste deelnemers er gewoon betaald. Vrijwilligers moeten tijd vrijmaken die ten koste gaat van hun activiteiten. Voor politici en ambtenaren is de weg van ambitie-idee naar uitvoering een hele lastige. Dat weten wij. Dat blijkt ook in de praktijk. Het verschil tussen de papieren werkelijkheid en door de burger beleefde werkelijkheid en de gewenste situatie. Wij hebben een co-creatie binnen een gelijk speelveld aangeboden. De [onhoorbaar 00:22:03] van mij als coördinator en onze organisatie gemeld en hier helaas weinig respons op gekregen. Met name van de coalitiepartijen. We hebben een belangrijke sleutel in handen voor de ambitie van dit college. Zeker omdat het over 20 jaar gaat. We hebben onze plannen en organisatie van onderaf klaar. Maar dan moeten we wel het lef en de bezieling hebben dat we echt met spoor vier aan de gang gaan om het in Groningen waar te maken. Dank u voor uw aandacht.

00:22:30

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond naar de aanwezige raadsleden de heer Tjepkema heeft nog een vraag voor u. Wilt u nog vragen beantwoorden?

00:22:37

Inspreker: Ja hoor.

00:22:38

Voorzitter: Dan de heer Tjepkema.

00:22:40

De heer Tjepkema (PvdA): Dank voorzitter. En ook zeker dank voor het inspreken. Want het is altijd goed om hierover te horen, ook zeker vanuit mensen die in de wijken wonen. Want wijkvernieuwing moet volgens mij echt van onderop komen. Ik vind het daarom wel stuitend om te horen dat het niet zo ervaren wordt. Wat zou de gemeente echt direct concreet beter kunnen doen om dat wel op deze manier te organiseren? Dus wel naar de inwoners te luisteren. Want ik ben het helemaal met u eens dat wijkvernieuwing alleen maar kan slagen op het moment dat het ook op die manier gebeurt.

00:23:03

Inspreker: Ik heb de vier oorzaken genoemd. Wij willen graag wel met de gemeente. Ik geef u een voorbeeld. Ik heb een aantal filmpjes gemaakt met plannen van hoe wij die beweging van onderaf zien. Dat noemen we het mycelium netwerk. Dat is niet alleen handig in de buurt, maar dat is veel breder. Dat is samen met Burgerinitiatieven Groningen en andere partijen. Ik denk dat het een sleutel kan zijn voor het langjarige gebeuren. Dus kom gewoon in gesprek. Kom naar ons toe. Op dit moment zijn we met de plannen zover dat er individuele gesprekken komen. Want deze drie minuten zijn natuurlijk veel te kort. Uiteindelijk zullen we de plannen ook via een burgeragendering bij de gemeente neerleggen. Maar kom vooral voor die tijd bij ons langs. Een aantal partijen zijn gewoon al bij ons langs geweest. Dat zou drie kwartier tot een uur zijn maar ze zijn over het algemeen langer geweest. En dan blijkt wel de belangstelling. Maar met name van het college ontbeert die belangstelling. Ik heb het gevoel dat we daardoor niet gehoord worden.

00:24:05

Voorzitter: Helder. Dank u wel. De heer Lo-A-Njoe.

00:24:12

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ja, dank u wel. Helder. We hebben elkaar gezien bij het wijkgesprek, waar velen van ons aanwezig waren. U doet een pleidooi voor daadwerkelijke cocreatie. Er zijn verschillende niveaus van participatie. Is het wel zo dat u het gevoel heeft dat u goed geïnformeerd wordt? En als u een voorstel heeft, weet u dan waar u naartoe moet?

00:24:34

Inspreker: Ja. Maar ik dacht in mijn verhaal genoemd te hebben dat er preferred suppliers zijn, zoals je zou kunnen noemen. Die hebben eerder informatie. Dat gebeurt nu ook weer rondom het verhaal van vanavond, over afvalpreventie enzovoort. Ik ben al jaren mee bezig met circulaire economie. Er zijn andere partijen die gewoon eerder geïnformeerd zijn. Ik denk dat dat anders moet. En dat heeft met communicatie te maken.

00:25:01

Voorzitter: Dank u wel. De heer Brandenburg had nog een vraag. Nee, toch niet? De heer Vaes?

00:25:06

De heer Vaes (VVD): Ja. Ik heb een vraag. Tijdens de bijeenkomst in de wijk ging het ook over

in contact komen met de gemeente. Bijvoorbeeld een wijkcoördinator. Ik kreeg daar sterk de indruk dat het heel lastig is. Dat mensen heel moeilijk te bereiken zijn. Dat soort zaken. Ziet u daar ook nog een verbeterpunt?

00:25:29

Inspreker: Ja, zeker. Ik zal een voorbeeld noemen. Dat heeft met iets anders te maken waar ik momenteel tegen mijn wil in mee in de aandacht sta. Er is een Doorbraaknetwerk Groningen. Ik heb daar contact mee gezocht in verband met het grofvuil gebeuren. Dan krijg ik een mailtje met de bevestiging terug met het telefoonnummer: 050 1234567. Hoe kun je in vredesnaam een Doorbraaknetwerk Groningen, samengesteld door de gemeente en het wijkteam neerzetten met een telefoonnummer dat niet bestaat? Vervolgens heb ik via het 14050 nummer en via het wijkteam geprobeerd iemand te pakken te krijgen. Het lukt niet. Dat bedoelde ik ook in mijn verhaal met eenrichtingsverkeer. Ga gewoon naar de burgers, dan wel de sleutelfiguren in de wijk toe.

00:26:12

Voorzitter: Helder dank u. U krijgt volgens mij de laatste vraag van de heer Brandenburg.

00:26:15

De heer Brandenburg (SP): Ja voorzitter. Omdat ik probeer te voelen wat het nou is dat inspreker wil. Want zoals ik het begrijp, zijn er twee wethouders onlangs langs geweest om te spreken over het mycelium network. Onder andere mijn fractie is langs geweest rondom uw zaak rondom het grofvuil. Er worden daar vandaag ook in dit huis vragen over gesteld. Ik denk dat u ook één van die preferred suppliers bent. U bent in de loop. Wat kunnen wij nog meer doen om te zorgen dat uw burgerinitiatieven van de grond komen?

00:26:52

Inspreker: Er zijn meer grote partijen hier in de stad die met burgerinitiatieven bezig zijn. Ik vind het een beetje raar om namen te noemen. Maar ik heb een rondgang gedaan ter voorbereiding op de burger agendering en ze zijn allemaal gefrustreerd. Ik denk dat het erom gaat dat de burger niet alleen het gevoel krijgt maar ook ziet dat ze invloed hebben op hetgeen wat ze inbrengen. Nu lijkt het alsof het college gewoon doet wat ze doet. We worden even als ritueel aangehoord en verder gebeurt er niks.

00:26:53

Voorzitter: Helder. Dank u wel voor de beantwoording van de vragen. Gezien de tijd en aangezien we nog veel meer mensen en ook de fracties willen horen, ga ik door naar de volgende inspreker. Dat is de heer Evert Bosscher. Spreek ik het zo goed uit?

00:27:54

Inspreker: Mijn moeder zou teleurgesteld zijn, zij zei al de Bosscher

00:27:58

Voorzitter: Excuses.

00:27:59

Inspreker: Dat mag u aan mijn moeder doen.

00:28:00

Voorzitter: Oké.

00:28:10

Inspreker: Even mijn bril afdoen want anders lukt het niet.

00:28:10

Voorzitter: U mag hem wel even aan en uit doen. Want dan komt uw naam ook een beeld. Dan hebben we niet hetzelfde akkefietje als ik net.

00:28:15

Inspreker: Is dat zo goed? Ja, ik zie het. Mijn naam is Evert Bosscher. Ik ben voorzitter van bewonersplatform de Hoogte. Ik heb alle stukken zo snel mogelijk gelezen, want ik hoorde gisteren pas dat er iets was. Ik heb ook in de ambitiesnota van 11 april, gelezen wat er allemaal bereikt is. Ik heb ook gezien wat er in alle wijken gebeurd is, maar ik heb de Hoogte daarin gemist. Dat dit zou gebeuren. We bieden dus de open hand: wij willen graag met jullie meedoen. In het programma Leefbaarheid en Veiligheid lees ik de doelstellingen om de meest kwetsbare gebieden in Nederland in 15, 20 jaar verbeteren. Met subdoel erbij. Dat is heel mooi. Ik herinner me ook dat mijn moeder heeft verteld hoe Marga Klompé in de Hoogte aankwam omdat het daar zo slecht ging. Maar we schrijven nu 2023. Ik vraag mij af wat er in tussentijd allemaal positief verbeterd is. Wat ik wel weet is dat de Hoogte een financieel zwakke en sociaal arme wijk is. Misschien moeten wij de eisen en verwachtingen een iets andere realiteit gaan geven die past bij de wijk en bij de inwoners, in plaats van dat wij overal doelen stellen die we willen gaan bereiken. Want de vraag is namelijk: wat hebben de bewoners als doel? En ook als levensverwachting, van: hoe ga ik verder door het leven? Want veel mensen die in een sociaal slechte omgeving zijn gekomen wegens de huren, gaan naar de Hoogte toe om daar weer op adem te komen of om hun leven weer op te pakken. En daarom trof het mij ook toen ik bij Sterk Netwerk was. Toen kwam ik meneer Nick Post tegen. Hij is coördinator armoedebeleid als ik dat goed begrepen heb. Die kwam met een thema: perspectief op doorbraak. Toen ik keek naar wat die mensen wilden dacht ik: dat wil ik in mijn wijk hebben. Ik wil juist met de bewoners bottom-up in gesprek. Wat hebben jullie nodig om een goed leven te hebben? De een kan zeggen: "Ik wil werk hebben", de ander kan zeggen: "Laat me met rust". Maar ik denk dat we daarover in gesprek moeten. Dat is mijn bijdrage.

00:30:17

Voorzitter: Helder. Dank u wel. Fijn dat u dat hier komt inspreken. Ik kijk even rond of er nog specifiek vragen aan u zijn. Ja. De heer van der Laan.

00:30:29

De heer Van der Laan (CDA): Dank voor de inspreek. U schetst een beeld van: haal vooral bij de bewoners op wat zij willen. U bent zelf één van de bewoners?

00:30:41

Inspreker: Zeker.

00:30:41

De heer van der Laan (CDA): Als u het zelf zou mogen zeggen wat blijft nu dan liggen wat wel opgepakt zou moeten worden?

00:30:41

Inspreker: Wat blijft liggen is dat veel mensen in sociale ellende zitten. Daarom ben ik blij dat

wij speeltuig voorzieningen hebben zoals het [onhoorbaar 00:31:00] court. Want op het moment dat er beroerde gesprekken gevoerd moeten worden met de sociale dienst of met advocaten dan is er voor ouders niks mooiers dan te kunnen zeggen: "Ga lekker spelen". En zij kunnen de gesprekken voeren die nodig zijn. Dus die speelvoorzieningen zijn wel degelijk nodig. Op een gegeven moment zie je dat de hele boel volgebouwd wordt met huizen. Dat levert mooi geld op voor de gemeente maar de bewoners hebben ruimte nodig om ook te kunnen recreëren en zich te kunnen ontspannen. Dat is wat ik te weinig zie in de Hoogte. Dat mensen hun vrijheid kwijt kunnen. Wat ik nu zie is dat heel veel bewoners zeggen: "Het is dezelfde situatie als 1980. De boel wordt afgebroken, iedereen wandelt de wijk weer in en de criminaliteit neemt toe. De sociale cohesie verdwijnt. Wie zijn wij nog?". De bezuiniging slaat toe. Wat hebben we dan nog nodig? Dan zie je wat de mensen nodig hebben, maar ja. Dan zien we ook een commerciële organisatie die als Welzijn de wijk in stapt. Ik hoor van mijn collega voorzitters in de omgeving: "We kunnen geen vrijwilligers krijgen. Wij kunnen niks meer op poten zetten. We kunnen niks meer". Ondertussen krijgen wij een complete wijkvernieuwing van de Huismeesters. De cijfers en het plan die ik kreeg van hoe het beeld is onthutste mij ook een beetje. Dan zie ik dat de hele boel weer in mekaar klappt en wij willen juist trots zijn op de Hoogte. We willen verder met de kennis, we willen verder met het leven. We willen verder met alles. En dat zie ik dan niet gebeuren.

00:30:41

Voorzitter: Helder, dank u wel. [onhoorbaar 00:32:31]

00:32:32

Speaker 1: Ja, helder verhaal. Dank. Voor mij een verhelderende vraag: op welke commerciële welzijnsorganisatie doelt u dan?

00:32:40

Inspreker: De Goede Buurt.

00:32:40

Voorzitter: Helder, dank u wel voor uw inbreng. Dan kijk ik rond wie van de raadsleden ik als eerste het woord mag geven. Mevrouw de groot.

00:32:59

Mevrouw De Groot (S&S): Als dan niemand opspringt dan zal ik opspringen. Ik zal hem heel dichtbij zetten, Elte. Dank aan de sprekers dat ze hier zijn. We hebben elkaar ook ontmoet op de eerste hoorzitting in het eerste wijkgesprek, wat een aantal weken geleden heeft plaatsgevonden. Ik kijk hier best positief op terug. Het was goed om te zien dat er inwoners op afkwamen en dat men zijn of haar verhaal kon doen. Het was ook goed dat de raadsleden hieraan voorafgaand de straat op gingen en gingen flyeren om ook daar al in gesprek te komen met inwoners die niet konden of niet wilden komen bij dat wijkgesprek. Het was goed dat er naderhand zoveel gesprekken uit voortvloeiden. Volgens mij is iedereen nog een hele tijd gebleven en heeft met elkaar gekletst en volgens mij was dat een hele goede ontwikkeling. En het was goed dat we deze gesprekken ook in de wijk zelf hebben gevoerd. Maar met een zo'n gesprekje zijn we er natuurlijk niet. Dit roept bij mij ook nog wel wat vragen op, namelijk: wat gaan we doen met deze geluiden? Want we hebben natuurlijk heel veel geluiden gehoord. Wij hebben ook eerlijk gezegd van: we kunnen nu niet beloven dat we morgen alles gefikst hebben. Maar wat gaan we er dan wel mee doen? Ik denk dat we

vaak te bang zijn. Als we iets horen van één iemand dan denken we: maar er zijn nog zoveel meer mensen en we weten niet of alle andere mensen dit ook zo voelen. Maar de gevoelens en de ervaringen van deze ene persoon, die komen wel voort uit het beleid wat wij hier met zijn allen maken. Dat houdt ons als het ware ook een spiegel voor en is ook een signaal. Draai het dan om. Als we het bij één iemand horen dan is de kans toch heel groot dat het ook breder gevoeld wordt. Dus dat als eerste punt.

00:35:03

Voorzitter: U heeft een vraag tussendoor van de heer Brandenburg.

00:35:04

De heer Brandenburg (SP): Een mooi inhoudelijk, inleidend betoog van Student en Stad. Maar het roept bij mij de vraag op: hoe ziet Student en Stad dan haar volksvertegenwoordigende rol? Want dit is toch wat wij als volksvertegenwoordigers doen? De buurt ingaan, met mensen spreken, signalen oppakken, die vertalen naar het beleid wat hier voorligt en daar ons politieke standpunt op bepalen. Dus ik begrijp niet zo goed waarom u de hoe-vraag stelt. Tenzij u een compleet ander beeld heeft van wat het betekent om een volksvertegenwoordiger te zijn dan ik.

00:35:41

Voorzitter: Mevrouw de Groot.

00:35:43

Mevrouw De Groot (S&S): Ik denk dat wij hetzelfde idee hebben van wat een volksvertegenwoordiger wel of niet is en ik denk dat u dat het goed schetst. Maar als ik het heb over een bepaald gevoel wat er heerst, denk ik dat het gevoel van vertrouwen in de overheid gewoon heel ver weg is. Dus ik denk wel dat het een gesprek is wat we nu moeten hebben. Hoe we het nu doen werkt het niet. Of er wordt in ieder geval niet gevoeld dat het werkt en dat het lukt. Dus we hebben hetzelfde idee van wat de volksvertegenwoordiger is en wat het inhoudt om dat te zijn. Maar ik denk wel dat we het gesprek niet één keer moeten voeren, maar vaker. En dat we onszelf ook weer moeten beraden over hoe we daar een concrete invulling aan geven.

00:36:21

Voorzitter: U heeft nog een aanvullende vraag van GroenLinks.

00:36:25

Mevrouw Hillekens: Ja. Dank, voorzitter. Volgens mij is dit het ideale moment om dat gesprek over dat 'hoe' te voeren. Daarom vroeg ik me af wat het antwoord van Student en Stad zelf was op de vraag: hoe gaan we dat doen?

00:36:36

Voorzitter: Mevrouw de Groot.

00:36:36

Mevrouw De Groot (S&S): Dat kan een makkelijk antwoord zijn. Daar kwam ik kom ik zo meteen nog wel op terug. Maar wat in het geval van de hoorzitting een antwoord is: dit was de eerste hoorzitting. Er gaan er meerdere volgen in andere wijken. Gaan we dan één keer in het jaar of één keer per periode in één wijk langs? En natuurlijk. Ik weet dat partijen dat ook afzonderlijk doen. Maar ik denk dat er ook heel veel waarde in zit, dat we juist met heel veel

partijen bij mekaar zitten en met elkaar een luisterend oor zijn. Dus ik zie dat liever nog wat vaker gebeuren. Dat is er even een concreet antwoord op de hoe-vraag.

00:37:19

Voorzitter: U heeft nog één vraag.

00:37:21

Mevrouw Hillekens: Ja. Want volgens mij was ook een deel van het verhaal van mevrouw de Groot, dat we niet alleen moeten ophalen maar daar ook wat mee moeten gaan doen. Of dat we antwoord moeten geven op de gevoelens. Dus ik vroeg me wel af: Wat voor voorstellen of wat voor een visie heeft Student en Stad op die vraag? En wat is het antwoord van Student en Stad daarop?

00:37:41

Voorzitter: Ik mag mevrouw de Groot het woord geven, maar u heeft nog een kleine minuut.

00:37:49

Mevrouw De Groot (S&S): Een kleine minuut. Jammer, want ik wil heel graag nog heel lang hierover doorpraten. Het zou heel mooi zijn als ik hier nu het concrete antwoord op had. Dat heb ik niet. Daarom leg ik het hier neer. Want ik denk dat het goed is dat we het daarover hebben. Maar om eventjes verder te gaan en mijn verhaal af te maken. We kregen ook heel veel kritische geluiden te horen toen we daar op straat stonden: "Zijn jullie wel een keer uit jullie ivoren te horen gekomen?" Dat snap ik. Die geluiden en die gesprekken zijn confronterend. Dat is ook waar ik net aan refereerde. Dat is het gevoel dat men heeft bij de overheid. Het maakt niet uit of dat lokaal is of dat het landelijk is. Misschien is het klein beginnen maar het is wel voor een wezenlijk doel. Laten we dat flyereren en die hoorzittingen niet bij één keer houden. Laten we dat vaker doen. Laten we dat flyereren in opmaat naar andere wijkgesprekken vaker doen. Liefst nog vaker.

00:39:00

Voorzitter: Mag ik u eraan helpen herinneren dat u over uw tijd bent? Ik gun u nog één laatste zin, maar ik wil toch echt heel graag u allen om zes uur naar huis sturen.

00:39:10

Mevrouw De Groot (S&S): Ik wilde nog graag heel veel vertellen, maar dan laat ik het hierbij. Een laatste afsluitende opmerking. Er waren de vorige keer heel veel raadsfracties. Laten we ons best doen om er de volgende keer met nog meer van ons te zijn. Ik denk dat dat ontzettend belangrijk is en ik denk dat iedereen dat hier vindt. Dank u wel.

00:39:30

Voorzitter: Helder, dank u wel, de heer Tjepkema.

00:39:35

De heer Tjepkema (PvdA): Dank u voorzitter. Wijkvernieuwing is hard nodig om de tweedeling in Groningen, in onze samenleving te bestrijden. Tussen de Noordelijke wijken enerzijds en de Zuidelijke wijken. Juist om die bestaanszekerheid echt te mogen bieden aan onze inwoners. Dat is iets van de lange adem. Het is niet van een project naar het volgende project. We moeten daarom ook geen projectenmachine worden, voorzitter. Daar heeft mijn partij zich altijd hard voor gemaakt. En daarom komt deze coalitie ook met ongekende bedragen. Om juist voor de lange termijn die wijkvernieuwing vast te leggen. Om te

investeren in de mensen en in de stenen. Het is ook echt aan dit college om dat de komende jaren weg te zetten. Om het geld van de plank te halen en het echt bij onze inwoners te laten belanden. Dus om de handen uit de mouwen te steken.

00:40:25

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Sloot.

00:40:27

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Ja, voorzitter. Zoals ik het zie heeft u hier heel veel fiducia in. U vindt het geweldige plannen en er wordt veel geld tegenaan gegooid. Maar wat vindt u er dan van dat de inspreker zegt dat de gevoelens in de wijk zo zijn dat ze het gevoel hebben dat ze weer terug worden geworpen naar de jaren '80? Kunt u daar wat over zeggen? Want dat staat haaks op wat u vindt van deze plannen.

00:40:30

Voorzitter: De heer Tjepkema.

00:40:30

De heer Tjepkema (PvdA): Dat ben ik met u eens. Daarom kwam ik bij drie punten die ik graag aan zou willen dragen voor verbetering van de wijkvernieuwing. Dit aan de hand van de gesprekken die wij de afgelopen maanden hebben gevoerd met de inwoners en met mensen uit andere gemeenten die hier ook aan werken. Dat is ten eerste die bottom-up benadering waar u het ook over heeft. Want het is van belang dat wijkvernieuwing echt gaat om die korte lijnen. Wijkvernieuwing slaagt per wijk en daarom moet die wijkvernieuwing ook per wijk worden ingestoken, samen met de bewoners. Het slaagt wel of niet, afhankelijk van hoe de inwoners betrokken worden. We horen ook hier weer bij de insprekers dat dat van groot belang is. Dat is niettemin het geval, omdat het juist deze wijken zijn waar de afstand tot de politiek vaak het grootst is. Daar moeten wij echt in gaan investeren. Wij horen nu van de insprekers dat die lijnen echt korter moeten en dat is nog niet altijd het geval. Dat hebben we ook al eerder gehoord van inwoners bij het wijkgesprek. Mijn vraag aan het college is: herkent het college dat en kan het college ons garanderen of in ieder geval vertellen hoe daaraan gewerkt gaat worden? Het tweede punt is een punt dat ik opgepikt heb bij het wijkbedrijf Selwerd waar ik een paar weken geleden te gast was en mocht spreken met de mensen die daar elke dag komen. Het mooie daaraan is het dat je daar echt ziet wat de wijkvernieuwing in de praktijk is. Je ziet hoe meer dan 80 vrijwilligers daar elke week rondlopen. Je ziet dat daar basisbanen ingezet worden. Hanneke, de bedrijfsleider vertelde me dat mensen ook daadwerkelijk weer uit de sollicitatieronde komen en weer een echte baan gaan vinden. Het gaat hier over meer dan 30 mensen. Dus dat is echt prachtig om te horen. En juist omdat dat zo goed werkt bij Selwerd zou ik ook aan het college willen meegeven: kijk ook naar de andere wijken en kijken hoe we die wijkbedrijven daar ook in kunnen zetten. En dat moet je op dat moment ook weer met die inwoners doen. Want elke wijk is verschillend en de activiteiten van die wijkbedrijven moeten passen bij de vraag van de inwoners. Maar kijk naar hoe we die wijkbedrijven ook in kunnen zetten in andere wijken. Tegelijkertijd wil ik het college ook vragen om voor de lange termijn daar een locatie voor het wijkbedrijf Selwerd te reserveren en hen ook de zekerheid te geven dat ze hun activiteiten voort kunnen zetten. Dan kom ik op mijn laatste punt. Dat is een heel mooi punt dat we hebben gezien bij Rotterdam in hoe de wijkvernieuwing daar

aangevlogen wordt. Ik denk dat meerderen van u hier bijgebleven is hoe daar niet alleen maar overheden en semioverheden een convenant ondertekenen, maar hoe ook bedrijven actief betrokken worden bij de wijkvernieuwing. Hoe die ook hun schouders daaronder zetten en dus ook echt ervoor zorgen dat wanneer een jongere uit de wijkvernieuwingswijken een bepaalde opleiding volgt, die ook weer aan het werk komt en een baangarantie krijgen bij die bedrijven. Dat was echt fantastisch. Dat zouden we in Groningen ook zeker moeten hebben. Ik zou het college willen vragen om een toezegging te geven om daar ook echt werk van te gaan maken de komende tijd. Dank.

00:43:34

Voorzitter: Helder, dank u wel. De heer Brandenburg.

00:43:39

De heer Brandenburg (SP): Dank voorzitter. Ik vind dit plan nogal wat. Het is een ambitieus plan om sociaaleconomische ongelijkheid in onze gemeente radicaal te bestrijden. Het hoeft geen uitleg dat mijn fractie daar natuurlijk achter staat. Wij hebben jarenlang bewoners in deze stad gemobiliseerd. Of het nu gaat om slechte huren, slechte woningen, slechte zorg. Of het gaat om thuiszorgmedewerkers. Of het gaat om mensen die een hoger minimumloon wilden. Wij hebben dat hier in de raad gebracht. We hebben bij de coalitieonderhandelingen ingebracht. We hebben hier altijd hard op ingezet en mijn inmiddels illustere voorganger Jimmy Dijk heeft hier als drijvende kracht onder gefunctioneerd. Mijn fractie vindt dat daar waar de achterstand het grootst is, de beste scholen moeten staan. Daar waar de gezondheid het minst is, de beste zorg moet zijn. En daar waar de werkende klasse de afgelopen jaren klap op klap heeft gekregen, arbeiderspaleizen moeten komen waar zij mooi, goed en gezond in kunnen wonen. Zoals ik zei, voorzitter, het is nogal wat. Dus we moeten ook niet verwachten dat wij in een paar jaar de gevolgen van 30 jaar neoliberalisme en tien jaar Rutte hier gaan oplossen. Want die heeft ertoe geleid dat alles is vermarkt. Van de zorg tot de huur tot het OV...

00:44:56

Voorzitter: Ik ga u even onderbreken voor de interruptie van de heer Lo-A-Njoe.

00:44:59

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ja. We horen hier de bekende riedel van neoliberalisme. Is het niet zo dat in deze gemeente sinds mensenheugenis een hele andere wind heeft gewaaid die zeker niet neoliberal was maar die onder aanvoering van een Socialistische Partij altijd heeft plaatsgevonden?

00:45:17

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:45:18

De heer Brandenburg (SP): Het afgelopen jaar heeft D66 ongeveer alles verkocht wat verkocht kon worden in de gemeente. Van de zorg tot de ICT, noem het maar op. Dus nee, dat is niet waar.

00:45:26

Voorzitter: Nu u toch onderbroken bent, mevrouw Sloot heeft ook nog een vraag.

00:45:32

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Ja, en ik zal niet de vraag stellen die meneer Lo-A-Njoe u al had gesteld. Ik heb een andere vraag. Als dit al zo'n plan is en omdat dat neoliberalisme alles kapot heeft gemaakt in de afgelopen zoveel jaar. Hoe kan het dan dat er zoveel mensen zijn die kennelijk het gevoel hebben dat ze weer teruggeworpen worden naar de jaren '80? Wie was er ook alweer in de jaren '80 aan het bestuur in deze gemeente?

00:45:59

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:45:59

De heer Brandenburg (SP): Geen flauw idee. Toen leefde ik nog niet. Maar in de jaren '80 is wel dat neoliberalisme opgekomen met Margaret Thatcher, Ronald, Reagen, Kok, noem het maar op

00:46:09

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Die zitten niet in deze gemeente hoor. Nee.

00:46:13

De heer Brandenburg (SP): Maar dit systeem heeft wel geleid tot het uitkleden van onze samenleving. Met individualisme tot gevolg en gebrek aan gemeenschapszin. Dat horen we terug bij de inwoners. Mensen hebben niet meer het gevoel dat de overheid nog iets op kan lossen. Sterker nog, veel mensen en ze hebben het liberale dogma dat succes je eigen verdienste is en falen je eigen schuld is volledig geïnternaliseerd. Daarbij zijn ze ook nog eens regelrecht vernederd door de overheid, door instanties, door marktpartijen noem het maar op. Daarom zijn er niet altijd goede ervaringen geweest met wijkvernieuwing. We hebben te vaak gezien dat sloop of verplaatsing in buurten gebeurde. Dat wijkvernieuwing niet zoveel anders was dan wijken voor de rijken. Nieuwe, dure woningen terugplaatsen in wijken wat maakte dat mensen konden verhuizen. Mijn vraag aan het college is dus ook: hoe gaat het college voorkomen dat het in dit geval ook gebeurt? Dat wij de volgorde goed hebben? Dat we eerst sociale huurwoningen bij gaan bouwen in de rijkere wijken van de stad voordat we sociale huurwoningen uit deze wijken weghalen? Het vraagt ook nog iets anders, voorzitter. Het vraagt een langjarige inzet. Maar vooral iets van ons als raad om die langjarige inzet zijn gang te laten gaan. Natuurlijk moet men scherp monitoren, maar je kunt niet over een jaar alweer allerlei resultaten verwachten. Ik vind ook dat het iets van bewoners vraagt. Want er staat in de stukken: meedoen is belangrijk. En dat is ook zo. Maar ik vind dat bewoners die meedoen ook de plicht hebben om een achterband te organiseren. Ik vind dat je als gemeente dat moet faciliteren. Dat je buurtleiders moet vinden die in een buurt en in een straat weten wat er speelt. Die niet alleen maar mee kletsen in ons systeem, in onze tafels, op onze manier. Maar dat wij een manier vinden om met die buurtleiders wijkvernieuwing te organiseren die op een goede manier gaat. Op de manier zoals bewoners dat willen. Mijn vraag daarbij is: hoe denkt het college daarover? Ik ga het daarbij laten want ik zie u al moeilijk kijken.

00:48:22

Voorzitter: Bedankt voor deze kwalificatie aan de voorzitter. Ik probeer mijn gezicht in de plooi te houden, maar dank u wel voor bijdrage. De heer Van Jaarsveld.

00:48:33

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank voorzitter. Dit plan, wijkvernieuwing op zijn Gronings zit vol met veelbelovende vergezichten. Maar als de burgemeester in het voorwoord schrijft dat Groningen twee gezichten heeft moeten we niet vergeten dat het niet altijd een zwart-wit tegenstelling is. Het is meer dan het beste en slechtste der tijden tegelijk en dat Noord en Zuid ook weer van elkaar verschillen. Want waar steken we de grens met Drenthe over? Het klopt dat de levensverwachting terugloopt als we eindigen op het zuidelijke punt, Haren. Als we bij Hoogkerk oversteken is het weer een ander verhaal. Dan heb ik een korte lofzang tussendoor op dit plan.

00:49:15

Voorzitter: Voor u uw lofzang gaat afsteken heeft u een interruptie van de heer Tjepkema.

00:49:26

De heer Tjepkema (PvdA): Ten eerste een verhelderende vraag aan de heer van Jaarsveld. Wat bedoelt hij met Hoogkerk in dat opzicht? Waarom haalt u dat voorbeeld aan?

00:49:33

Voorzitter: Heer Jaarsveld.

00:49:35

De heer Van Jaarsveld (CDA): Een veel gebezigde term is dat teruglopen in jaren levensverwachting als we van Noord naar Zuid lopen in onze gemeente. Als je in Haren eindigt en dat als zuidpunt neemt, dan klopt dat. Als je in Hoogkerk eindigt dan is de levensverwachting daar niet fors hoger dan in de Noordelijke wijken waar we het over hebben. Dat bedoelde ik.

00:49:56

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag?

00:49:59

De heer Tjepkema (PvdA): Ja. Ik heb in de aanloop naar dit debat de cijfers bekeken van alle buurten. En dan zie je dat het niet voor niks is dat we juist in deze Noordelijke wijken investeren. En dat het in wijken als Hoogkerk relatief goed gaat. Dus ziet de heer van Jaarsveld dat niet met mij? Heeft hij die cijfers ook gezien en daar kennis van genomen?

00:50:21

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, voorzitter. In de rest van mijn betoog zal dat ook helder worden. Excuus dat ik niet wacht tot ik het woord kreeg. Wat goed is aan dit plan, is dat het zich niet beperkt tot bouwen. Waar ik vroeger van dacht dat wijkvernieuwing zich tot zou beperken. Dit plan besteedt ook aandacht aan pilaren als werk, veiligheid en gemeenschapszin. Dit laatste is heel belangrijk en ook eerder door de SP geroemd. Het is belangrijk dat er een brede maatschappelijke coalitie wordt gevormd. En ik sluit me aan bij eerdere vragen van de PvdA over of die uitgebreid genoeg is of dat die met bijvoorbeeld wijkverenigingen en bewonersinitiatieven moet worden uitgebreid. Het is ook goed dat het langjarig is en geen incidentele investering. Over investeringen gesproken: als we radicaal ongelijk investeren, met onverdeelde aandacht, dan zijn dat of hyperbolen of dan ligt het gevaar van doorslaan in focus op de loer. Dan kom ik nu bij dat eerdere punt. Noordelijke wijken zijn extreem belangrijk en natuurlijk moeten we daarin investeren. Er zijn Zuidelijke

of anderszins gelegen wijken waar het goed gaat. Maar er daar tussenin zit zoveel anders waar het beter kan. Waar we, als we de onverdeelde aandacht helemaal op het Noorden leggen, niks of weinig meer zouden doen. Hiermee zouden we volgende minder Noordelijk gelegen, Noordelijke wijken creëren.

00:51:39

Voorzitter: U heeft tussendoor een interruptie van GroenLinks.

00:51:43

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Ik vroeg me af of de heer van Jaarsveld denkt dat wijkverjonging het enige is wat de gemeente doet. Of dat er in de andere wijken ook genoeg projecten lopen die daar bijdragen aan de leefbaarheid. Die daar bijdragen aan het doorbreken van de armoede. En dat deze extra focus op de Noordelijke wijken niet afdoet van die investeringen in andere wijken.

00:52:03

Voorzitter: De heer Jaarsveld.

00:52:05

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank voorzitter. Ook hier weer zo'n zwart-wit tegenstelling. Of ik denk dat dit het enige is of er gebeurt al voldoende bij de rest. Nee, allebei niet. Ik vind dat bijvoorbeeld in Hoogkerk meer kan en zou moeten. En tegelijkertijd gebeurt daar ook van alles. Dat klopt.

00:52:20

Voorzitter: De heer Tjepkema.

00:52:21

De heer Tjepkema (PvdA): Dat begrijp ik heel goed. En volgens mij is het ook hartstikke goed om in elke wijk en elke buurt te kijken wat daar beter kan. Tegelijkertijd voelt het alsof u het op één of andere manier toch bagatelliseert. Als je kijkt naar de middelen die we beschikbaar hebben genomen, dan vindt de Partij van de Arbeid dat dit altijd moet gaan naar de wijken waar dat het echt het hardst nodig is. Is de heer van Jaarsveld dat dan niet met mij eens?

00:52:42

Voorzitter: De heer van Jaarsveld.

00:52:44

De heer Van Jaarsveld (CDA): Niet in die extreme vorm zoals u het nu verwoordt. Nee, dat klopt. Bij al deze punten geldt dat we meer zouden moeten doen dan de schaarste herverdelen. Bijvoorbeeld als we het hebben over kinderopvang. In de paragraaf 'leren' zeggen we: iedereen in die Noordelijke wijken moet kinderopvang kunnen verdienen. Maar de mensen die dit het hardste nodig hebben, die hebben een streepje voor. Tegelijkertijd lees ik nergens dat we volle bak gaan zorgen dat die sector waarin grote personeelstekorten zijn, enorme aanwas krijgen. Als we straks met dezelfde of een kleine groei aan de opvangplekken de schaarste gaan herverdelen, dan is dat voor die mensen een stap vooruit en voor drie, vier, vijf andere plekken een grote stap terug. We moeten meer doen dan schaarste herverdelen. En ik vraag de wethouder of hij dat met mij eens is. Één ander klein kritiekpunt...

00:53:39

Voorzitter: U heeft een vraag tussendoor. Dan kunt u weer verder. Van de SP.

00:53:42

De heer Brandenburg (SP): Ja, voorzitter. De realiteit is dat er schaarste is. Dat vooropgesteld. Ik dit ook willen oplossen, maar dat vereist een radicale omwenteling van dit systeem. Daar denken wij anders over. Maar als wij niet deze keuze maken en niet zeggen: de mensen die het het meest nodig hebben, hebben een streepje voor. Wat is volgens het CDA dan de consequentie? Is dan niet de consequentie dat de mensen die het makkelijk hebben het makkelijker kunnen regelen en dat zij die het al moeilijk hebben er nog harder op achteruitgaan? Bent u dan echt bereid om dat risico te nemen?

00:54:16

Voorzitter: Ik wil u erop wijzen dat u een halve minuut heeft voor uw antwoord en het afronden van uw woordvoering.

00:54:30

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ik begrijp best dat hier vragen worden gesteld waarin mij steeds twee antwoordmogelijkheden worden gegeven. Of dit of dat? Ik vind dat moeilijk. Op dit punt geldt dat ik graag wil dat we meer doen dan die schaarse herverdelen. In dat prachtige document wordt geschreven: we willen van bepaalde dingen letterlijk werk gaan maken. Ik vraag om dat ook op dit terrein dat te gaan doen. Want als we die schaarste kunnen verkleinen, hoeven we in ieder geval minder te herverdelen. Ben ik dan van mening dat je een andere keuze moeten maken dan wat de heer Brandenburg die zegt? Dat je het uiteindelijk de mensen die het het hardst nodig hebben moet geven? Ik zal dat voorleggen aan mijn fractie, maar ik denk het niet. Ik denk dat ik uiteindelijk met u meega in die afweging. En toch zeg ik erbij dat ik kritisch wilde klinken. Mijn laatste zin. In dit stuk staat dat de meest toegewijde mensen als eerste in aanmerking zouden moeten komen voor een baan. Ik vroeg mij af of daar ook nog iets van duiding op zou kunnen komen. Moeten ze straks daadwerkelijk eerst gaan aantonen hoe toegewijd zij zijn? Hoe is die zin bedoeld?

00:55:38

Voorzitter: Helder. Dank u wel voor uw bijdrage. Ik geef GroenLinks het woord voor een woordvoering.

00:55:42

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): Dank, voorzitter. Wijkvernieuwing. Mooie plannen. Het is nu ongeveer een jaar bezig onder de huidige coalitie en dat maakt ook dat het voor mij lastig is om te gaan evalueren. Want we zien ook dat niet elke wijk even ver is in het traject. Maar in de basis is het een heel belangrijk uitgangspunt dat we met zijn allen hebben gekozen om ongelijk te gaan investeren in de wijken waar het het hardst nodig is. En dat we niet investeren op één domein, maar dat we daarin het fysieke en het sociale domein combineren. Want het herwinnen van de openbare ruimte is een sociale aangelegenheid en als je dat met elkaar combineert dan vind je echt de kracht van die ongelijke investering. Daarbij is het belangrijk dat het uitgangspunt is genomen om ruimte te geven aan invulling door inwoners. In de wijken wordt hard gewerkt aan het betrekken van inwoners. Maar we hebben het vandaag weer gehoord. We hebben het eerder ook bij het wijkgesprek gehoord in Selwerd. Niet iedereen heeft daarin hun weg kunnen vinden. Ik kan ook alleen maar

aansluiten bij vragen die eerder zijn gesteld aan het college over hoe dat kan en wat we eraan kunnen doen om te zorgen dat het voor mensen beter bereikbaar is. Zodat ook die initiatieven die nu al goede resultaten afleveren in de wijk, betrokken kunnen blijven worden bij de wijkvernieuwing. Niet elke wijk is op hetzelfde punt in de wijkvernieuwing. Deze winter liepen wij in de vrieskou door Selwerd met een aantal raadsleden. Daar is Sunny Selwerd al een tijdje bezig en daar zie je ook de resultaten van terug in de wijk. Je ziet fysieke verbeteringen maar ook sociale verbeteringen zoals het wijkrestaurant en het wijkbedrijf. Ook ik deel de wens voor andere wijken om te leren van die ervaringen in Selwerd. Met daarbij wel het cruciale punt dat niet elke wijk hetzelfde vraagt. Ik wil het college dan ook vragen om te reflecteren op de mogelijkheid om de kruisbestuiving of de interactie tussen de verschillende wijken te waarborgen, zonder daarbij uit het oog te verliezen dat elke wijk een eigen wens en behoefte heeft. Ik ga een terug naar het uitgangspunt dat wij nu echt gaan investeren. Dat we met zijn allen hebben gezegd: we gaan voor de lange termijn. We verwachten niet volgend jaar al de eerste resultaten, maar we hopen wel dat de kinderen die nu worden geboren deze wijk, niet opgroeien in armoede. We hopen dat zij in een leefbare wijk terecht komen. We gaan op die lange termijn investeren. Daar kan ik alleen maar heel veel waardering voor uitspreken. Ik ben heel blij dat we dat nu hebben gedaan.

00:58:34

Voorzitter: U heeft een vraag van het CDA.

00:58:34

De heer Van Jaarsveld (CDA): Voorzitter, een lichte ergernis in vraagvorm. Wat mij eerder opviel bij de Partij van de Arbeid en nu ook bij GroenLinks, is dat we vragen om toezeggingen die letterlijk in dit stuk staan. Wat wilt u meer van het college horen dan wat al is opgeschreven over de eigenheid van wijken en die kruisbestuiving maar dan wel oog houden voor eigenheid?

00:58:54

Voorzitter: GroenLinks.

00:58:55

Mevrouw Hillekens (GroenLinks): In korte woorden een reflectie op hoe ze zelf vinden dat het gaat. Dit in combinatie met wat wij eerder hebben gehoord, bijvoorbeeld bij de hoorzitting. Dank, dat was hem.

00:59:03

Voorzitter: Helder. Dank u wel. Dank voor uw bijdrage, mevrouw Sloot.

00:59:10

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Voorzitter, dank u wel. Ik ga me beperken tot een aantal vragen aan het college. Ik zou in ieder geval heel graag van het college een inhoudelijke en een gemotiveerde reactie krijgen op de inbreng van de eerste spreker. Met name over de vier punten die als oorzaak worden genoemd van wat er niet goed gaat. Verder heb ik vragen over de hoorzitting. Allereerst vindt mijn fractie het woord hoorzitting niet de juiste, omdat het gewoon een informele bijeenkomst was. Hoorzitting is dan denk ik, toch een niet goed gekozen woord.

00:59:52

Voorzitter: U heeft een vraag daarover van de heer Brandenburg.

00:59:54

De heer Brandenburg (SP): Ik had het al verwacht. En wilt u dan de tijd opnemen, want dan sluit ik nu alvast mijn bijdrage af. Voorzitter, het is geen vraag. In alle communicatie naar buiten is nooit het woord 'hoorzitting' gebruikt. Het is altijd een wijkgesprek geweest. Ik vind het prima dat u dat hier aandraagt maar het is wel een beetje van een niveautje flauw.

01:00:17

Voorzitter: Mevrouw Sloot.

01:00:19

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Ik hoor geen vraag.

01:00:22

Voorzitter: Had u nog een...

01:00:25

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Ik denk dat meneer Brandenburg ook nog weinig tijd over heeft, of niet? Ik vond het ontzettend fijn dat er tijdens de hoorzitting die ik geen hoorzitting vind, zoveel mensen waren. Het viel mij op dat er een klein aantal behoorlijk emotioneel was en zich erg ongelukkig voelde. Het gaat hier om gevoel. Na die bijeenkomst hebben een aantal raadsleden mensen met die mensen gesproken. Wat ik daar heel erg pijnlijk vond, was dat mensen zeiden: "We gaan niet meer klagen. Want dan hebben we het idee dat we in de vervolgtrajecten benadeeld worden door de gemeente". Ik ben ervan overtuigd dat dit niet de bedoeling is, maar dit is wel het gevoel wat er heerst. Daarom is mijn vraag aan het college: het is natuurlijk ontzettend fijn als een merendeel van de mensen die daar aanwezig is dingen goed vinden gaan. Maar het is voor u toch niet verwaarloosbaar dat een aantal mensen zich ongelukkig en niet gehoord voelt? Wat gaat u hiermee doen? Mensen geven zelfs aan dat zij fysieke en mentale klachten hebben. Ik sprak ook andere mensen die betrokken zijn bij de projecten. Die wist mij te vertellen dat het hier ging om notoire klagers die altijd wel wat hebben en niks kunnen hebben. Ik denk dat er dan wat fout gaat. Mijn fractie heel graag wil vragen of u toch nog eens met deze mensen, die zich doodongelukkig voelen, wil gaan praten om te kijken wat wij als gemeente voor hen kunnen doen. Het gaat om gevoelens. Het gaat hier niet over feiten. Als het gaat over het plan voor de wijkvernieuwing, daar kan in principe niemand tegen zijn. Die plannen zijn mooi, die zijn voor de lange termijn. Het is ook niet de eerste keer dat het gebeurt. Het enige wat wij hopen is dat in die hele periode er rekening gehouden wordt met dat het van bottom-up niet van top-down gaat. Want we horen te vaak dat dit toch gebeurt.

01:02:32

Voorzitter: Dank u wel voor bijdrage, heer Rebergen, ChristenUnie.

01:02:37

De heer Rebergen (CU): Dank u wel voorzitter. Wijkvernieuwing op zijn Gronings is een ambitieus plan. Maar dat is ook nodig voor deze wijken. De heer Bosscher gaf net al aan waarom dat voor de Hoogte zo is en dat geldt ook voor andere wijken. We willen allemaal dat inwoners in deze wijken ook op een gelijkwaardige manier kunnen meedoen en kinderen

veilig en gezond kunnen opgroeien. We staan dus achter de doelstellingen van dit document. Wat essentieel is voor deze aanpak is het betrekken van inwoners, het uitgaan van de bewoners en het integrale karakter van de aanpak. Ik begin met het laatste. In deze wijk is een samenhang op verschillende thema's te zien. Daarom is het belangrijk dat dit integraal wordt opgepakt. We kijken onder andere naar wonen. Naar een gevarieerd woningaanbod per wijk en een omgeving die uitnodigt tot ontmoeting. We kijken naar bestaanszekerheid. Dit gaat over meedoen, inkomensverbetering en werk creëren. Het gaat ook over goed onderwijs en opvang door middel van het versterken van het pedagogische klimaat en een rijke, veilige leeromgeving om ontwikkeling van jongeren en het tot bloei laten komen van talenten te bevorderen. Wat wij nog missen in dit plan is de link naar de rest van het sociaal domein. Zoals welzijn. Denk bijvoorbeeld aan eenzaamheid. Sport en zorg. Graag daarop een reactie van het college. Om uit te gaan van inwoners is het van belang dat inwoners worden betrokken, maar ook wijkinitiatieven zoals de heer Eldering al aangaf. Dat bleek ook tijdens het wijkgesprek, waar wij als raadsleden helaas niet bij aanwezig waren, maar waar wel iemand vanuit de fractie aanwezig was. Dit vraagt wat van de rol van professionals. Wij moeten weten welke problemen er spelen, hoe bewoners het ervaren in de wijk en wat behoeften en wensen zijn. Dan hebben we nog twee vragen. Die gaan over de zeven vinkjes. Die vinkjes zijn van grote invloed op het wel of niet slagen van dit plan. Maar wie houdt in de gaten of dit geborgd wordt en blijft? En de tweede vraag gaat over het eerste vinkje: de ervaringsdeskundigheid. We vinden het uitgangspunt dat in het document staat heel goed. Juist door ervaringsdeskundigheid kan worden aangesloten bij de wensen en behoeften van inwoners. Het is daarom ook goed dat hier zo stevig op wordt ingezet. Maar schuilt in de manier van opschrijven ook niet een klein gevaar als we echt op elk niveau en bij elk project die ervaringsdeskundigheid als voorwaarde stellen? Dat er een vertraging optreedt als het een keer op bepaald niveau bij een bepaald project niet lukt? Graag uw reactie. Verder sluit ik me als laatste nog graag aan bij de vraag van de heer Brandenburg over de volgorde waarin we de dingen gaan doen. Tot zover.

01:05:18

Voorzitter: Helder. Dank u wel voor bijdrage. De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

01:05:21

De heer Hekkema (PvdD): Dank, voorzitter. Er is al heel veel gezegd over onze ambities als het gaat om de wijkvernieuwing. Het zijn projecten en ambities die misschien wel de komende 20, 25 jaar of nog veel langer gaan gelden. Die uitgangspunten die in al hun abstractheden zijn opgesteld hebben een belangrijk en duidelijk doel voor ogen. Namelijk de ongelijkheid in die Noordelijke wijken maar ook andere delen van de stad op termijn te verminderen. Ik zou nog een aantal punten willen aanbrengen. De heer Brandenburg verwees er ook al naar. Mijn fractie vindt het ontzettend belangrijk dat we als gemeente actief inzetten op het faciliteren en de organisatiekracht van inwoners. We zien dat wijkorganisaties aangeven dat zij niet altijd meer de vrijwilligers kunnen vinden die zich lange tijd kunnen of willen committeren aan een gemeenschappelijke zaak. Ze worden daar ook niet altijd in gefaciliteerd. We weten natuurlijk ook dat er voor veel van die mensen die zich actief inzetten voor de gemeenschap, ook af en toe andere zaken op de achtergrond meespelen die het moeilijker maken om zich daarvoor in te zetten. Dus vanuit onze fractie ook een vraag aan het college: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we die georganiseerde

inwonersgroepen en de mensen die zij vertegenwoordigen een actievere rol kunnen laten spelen? Dat we gelijkwaardig met die organisaties het gesprek aangaan? Dat we op sommige punten waar dat kan kiezen voor cocreatie? Dan kom ik ook bij een ander punt. Want ik zie ook wel dat we veel doen als het gaat om inwonersparticipatie en dat gaat ook in veel gevallen heel erg goed. We horen nog te vaak de projecten waarbij dat minder goed lukt. Mijn vervolgvraag is: hoe kunnen we kaders bieden om inwoners beter te faciliteren die komen met een goed idee of met een soms al wat meer uitgewerkt of uitgekristalliseerd plan? Dan denk ik aan ondersteuning, maar natuurlijk ook in de vorm van financiële middelen. Dus daar graag ook een reactie op van het college. Dan heb ik nog een punt dat wat meer specifiek is gericht op de wijkvernieuwingen. We hebben het vandaag erg over het sociale perspectief. Ik was zelf één van die raadsleden die in december door Sunny Selwerd liep. Het was toen niet sunny maar ik kreeg het wel warm van alle verhalen die ik daar hoorde en de manier waarop we dat daar aanpakken, ook als het gaat om klimaatadaptatie. Dat zien we in andere wijken die we hebben bestempeld als wijkvernieuwingswijken nog niet zo goed terug. Als ik kijk naar de leefbaarheidsmonitor van de gemeente Groningen, dan geven inwoners van de Hoogte aan dat zij op veel punten nog zoeken naar plekken voor verkoeling. Onze fractie wil dan ook tijdens die wijkvernieuwingprojecten meer inzet op klimaatadaptatie en het realiseren van meer groen in die oude stadswijken. Deze zijn op sommige plekken heel erg versteend en kunnen echt meer groen en water gebruiken. Dan laat ik het daarbij, voorzitter. Dank.

01:08:23

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Wie kan ik het woord geven? De heer Ram, PVV.

01:08:27

De heer Ram (PVV): Dank u wel, voorzitter. Een ambitiestuk met concrete ambities en vinkjes. Dank voor de insprekers. De boodschap is duidelijk: meer ruimte voor burgerinitiatief en organiseer van onderop. Om direct met de deur in huis te vallen een vraag aan de wethouders: hoe krijgen deze wensen een goede plek in de wijkvernieuwing op zijn Gronings? Het ambitiedocument heeft vele goede uitgangspunten die wij ook echt delen. We hebben echter twee vragen over twee vinkjes. Nummer vijf en nummer zes. Er wordt gezegd van: we hebben rekening gehouden met de specifieke culturele identiteit van de wijk. Dat vinden wij fijn om te lezen. De PVV heeft al vaker aandacht gevraagd voor de eigenheid in de wijk het pleidooi om de vergeten groep Groningers die vanouds hier wonen centraal te stellen. De vraag is: hoe ziet de wethouder deze problematiek? En is dat hetzelfde idee dat wij daarbij hebben? Een ander punt dat wij eruit willen lichten is het zesde vinkje: We hebben lief, maar zijn streng en durven ons ermee te bemoeien. Hebben we een norm gesteld? We hebben eerder een pleidooi gehouden om bij alle partners in een wijk een duidelijk communicatieplan te maken als het gaat om jeugd. We gaan duidelijke normen te stellen zodat de jeugd op eenzelfde manier wordt benaderd. Eventueel met de escalatieladder. Kan ik het zo lezen dat u dat bedoelt met een duidelijke normstelling in een wijk? Of ziet u dat anders? We hebben een presentatie gehad van het nationaal programma Heerlen-Noord. en ook het nationaal programma Rotterdam-Zuid. Het nationaal programma Rotterdam-Zuid kenmerkt zich door een heel klein programmabureau met hele stevige bestuurders. Er zijn hele duidelijke afspraken en een sterk programma en dat laat resultaat zien. En Rotterdam-Zuid laat ook zien dat het kan. De kern is daar commitment van

alle betrokken partijen. Bedrijven, scholen, enzovoort. Er zijn duidelijke, concrete indicatoren en wellicht belangrijker, ook een duidelijke leider. Er staat een duidelijk persoon aan het roer, die zowel in den Haag als in de omgeving een breed netwerk heeft en de boel goed kan leiden. Dat is één van de cruxen waar volgens mij zo'n programma op draait. Heeft u al iemand in beeld die zo'n programma goed kan leiden, samen met al de partners? Dit programma spiegelt zich aan ontwikkeling van de vier grote steden. Doel hiervan is om het beter te doen op alle doelen en indicatoren die zij hebben opgesteld. Ik zie een aantal ambities en ook een aantal concrete ambities...

01:11:29

Voorzitter: Voordat u overgaat tot uw ambities heeft u een interruptie van de heer Brandenburg.

01:11:34

De heer Brandenburg (SP): Ik zat even na te denken over dat hartstochtelijke pleidooi voor een grote, sterke leider. Ik snap niet goed waar dat vandaan komt. Daar zal ik dan maar niet naar vragen. Heeft u zelf een suggestie? Heeft u iemand op het oog? Waar komt dit zo vandaan?

01:11:51

Voorzitter: De heer Ram.

01:11:54

De heer Ram (PVV): Wat hebben we gezien? We hebben nationaal programma Groningen. Met alle respect, daar is uiteindelijk toch een ambtenaar aan het roer gezet. Dat is niet zo'n heel groot succes, laten we het maar zo zeggen. We hebben gezien dat in Rotterdam-Zuid de heer Pastoors aan het werk is gegaan, samen met de heer Deetman. Die hebben duidelijk een groot bereik gehad en heel goed nagedacht over de organisatiestructuur. Daar staat of valt zo'n programma bij. Het is belangrijk om hele goede afspraken te maken. En om er toch één kleine ambitie uit te lichten, want ik zit wel te puzzelen waar het college hier mee naartoe wil. Eén ambitie is dat minder bewoners schulden hebben. Als er één minder is, dan heb je dat door al bereikt. Dat is dan heel makkelijk. Als je over 20 jaar één persoon minder hebt is dat doel bereikt. Mijn vraag is: hoe wil je nou de hele situatie verbeteren in het noorden van Groningen? Gaan we dat dan spiegelen aan het zuiden van Groningen? Wat is uw vergelijkingsparameter? Hoe gaan we over 20 jaar meten dat iedereen het beter heeft? Want dit doel kunnen we morgen al bereikt hebben.

01:13:16

Voorzitter: Uw vraag is helder. Ik ga de tijd bewaken, voordat ik moeilijk ga kijken naar u. Dank u wel voor uw bijdrage. Wie kan ik het woord geven? De heer Lo-A-Njoe van D66.

01:13:28

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel voorzitter. Groningen kent sinds jaar en dag linkse en deels progressieve colleges. Dat betekent dat wijkvernieuwingsprojecten tot nu toe ook de verantwoordelijkheid waren van deze colleges, inclusief die van mijn partij. Wijkvernieuwing draagt bij aan het verkleinen van kansongelijkheid en vraagt langjarige investering. En daarin kan het college ook op onze steun rekenen. We vinden het goed dat we als gemeentebestuur op korte termijn meer geld beschikbaar stellen voor de Noordelijke

wijken, waarmee de wijkvernieuwing ook wordt ingezet in Vinkhuizen, Paddepoel, Oosterpark en Lewenborg. Het is een feit dat de wijkvernieuwing in wijken als Selwerd, de Indische buurt, de Hoogte et cetera onverminderd wordt voortgezet. Alleen waar we ons wel een beetje oncomfortabel bij voelen, is dat we uit de niet Noordelijke wijken steeds vaker signalen ontvangen dat ze zich wat vergeten voelen. Dat is niet terecht maar wel begrijpelijk. Dat heeft te maken met communicatie. Door voortdurend te communiceren over wat voor moois er allemaal in de Noordelijke wijken gaat gebeuren, voelen anderen zich, onterecht, vergeten. Dus we zien graag daar een wat evenwichtiger communicatie over.

01:14:40

Voorzitter: U heeft een vraag van de PvdA.

01:14:42

De heer Tjepkema (PvdA): Gewoon uit interesse. Ik hoor die signalen niet per se, maar het zou kunnen dat u ze wel hoort en dat ik ze niet hoor. Maar ik zie juist heel veel voorbeelden, zoals die vierde buurt, waar het college actief in gesprek gaat met die mensen. Dat is geen Noordelijke wijk, maar daar wordt ook gewoon gewerkt aan de wijk. Dus waar ziet D66 dat voornamelijk?

01:14:59

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dat zag en hoorde D66 onder andere tijdens het wijkgesprek in Selwerd, de Indische buurt en de Hoogte. Als u kijkt naar de aantekeningen daarvan, dan komt het geluid luid en duidelijk over. En dan kun je zeggen: dat zijn individuen, maar er waren wel behoorlijk wat individuen bij die sessie. Dus ik denk dat we daarnaar moeten luisteren. Ik kom zo terug op dat luisteren want het gaat ook over participatie en hoe je samenwerkt.

01:15:20

Voorzitter: U heeft nog een vervolgvraag van de PvdA.

01:15:22

De heer Tjepkema (PvdA): Misschien begrijp ik het gewoon niet. Vandaar een verhelderende vraag. Volgens mij had u het over andere wijken dan de Noordelijke wijken. En dat er juist vanuit Noordelijke wijken mooie voorbeelden komen. Klopt dat dan niet? Of is het toch binnen de wijkvernieuwingswijken waar u het over heeft?

01:15:36

De heer Lo-A-Njoe (D66): Nee, ik heb het hier over de wijkvernieuwingswijken waar de wijkvernieuwing doorloopt. Maar door het zware accent op de Noordelijke wijken, krijg je in andere wijken toch het gevoel van: worden we nou vergeten? Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de Wijert als je een niet Noordelijke wijk wilt hebben. Daar kom ik zo nog even op terug. Het is meer een oproep aan het college om te zorgen dat iedereen zich gehoord voelt. Dan kom ik bij participatie en dat hangt wel een beetje samen met die communicatie. We zien helaas toch nog een wat laag niveau op de participatie ladder van de invulling van participatie. Inwoners worden wel geïnformeerd, maar we zouden heel graag de sleutel en misschien ook het stuur willen meer willen geven aan onze inwoners. De kreet van de heer Helder ging heel duidelijk over cocreatie. Wat daarop aansluit, is dat burgerinitiatieven zich

gefrustreerd voelen. Ook dat hoorden we net. En dat zagen we ook in die wijkbijeenkomst. Dat geldt bijvoorbeeld voor burgerinitiatieven in wording zoals Bewegen is Goud in de Wijert Zuid. Initiatieven als deze lopen te vaak vast in bureaucratie en stuiten soms zelfs in hun beleving op een wat afhoudende houding in plaats van dat ze hulp ervaren. En we zouden heel graag zien dat wij burgerinitiatieven gewoon veel meer gaan faciliteren en omarmen. Ook als we het misschien met de inhoud niet eens zijn. Maar daar komen we dan later in deze raad over te spreken. Maar laten we ieder geval zorgen dat mensen de weg naar ons zo makkelijk mogelijk vinden. Ik denk dat de heer Brandenburg nu gaat vertellen dat het onze verantwoordelijkheid is als volksvertegenwoordigers.

01:17:09

Voorzitter: Hij had in ieder geval een vraag.

01:17:11

De heer Brandenburg (SP): Nee, dat ging ik niet vragen, voorzitter. Wat ik wel ging vragen is: hoe denkt dat D66 dat een stichting als Bewegen is Goud nou gefrustreerd is geraakt? Dat is omdat een college met D66 geen sporthal wilde bouwen in de Wijert.

01:17:26

Voorzitter: De heer Lo-A-Njoe.

01:17:26

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik hoorde geen vraag, dus ik ga gewoon door.

01:17:29

Voorzitter: U heeft aan de overkant van de ChristenUnie wel een vraag. Goed heeft aan de overkant van gisteren nu wel een vraag.

01:17:36

De heer Rebergen (CU): Ja, dank u wel voorzitter. De heer Lo-A-Njoe had het over de participatie, de democratie. We hebben daar natuurlijk het Gronings model voor ontwikkeld. Vraagt de heer Lo-A-Njoe nou eigenlijk om dat gewoon toe te passen in die wijken of stelt hij iets anders voor?

01:17:54

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik wil graag in de praktijk meer die daadwerkelijk hogere niveaus van participatie zien. Ik heb in het voorstel al gezien wat de ambities zijn, maar het hoe en het daadwerkelijk doen daarvan, daar moeten we echt op bijschakelen. Want daar gaat dat nog niet goed genoeg. En nog even naar de heer Brandenburg: we hebben uitstekend contact met de verschillende bestuurders van de stichting Bewegen is Goud. Ik heb niet het idee dat daar zozeer de pijlen op ons worden gericht. Integendeel zou ik haast zeggen. Een ander punt wat naar voren kwam in de wijken, is de bereikbaarheid van ons als stadsbestuur. Men wil graag met ons in gesprek, maar men ervaart in ieder geval dat het lastig is om in contact te komen. Even een heel praktisch punt: in de wijk hebben we ook gehoord van: "Waarom zijn jullie telefoonnummers niet gewoon beschikbaar? Waarom kunnen we niet gewoon bellen?". Ik vind dat we zo'n concrete vraag gewoon moeten effectueren. We hebben er nota bene speciale telefoons voor gekregen.

01:18:51

Voorzitter: U heeft daarover een vraag van mevrouw Sloot.

01:18:55

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Dank u wel voorzitter. Ja, daar heeft u volkomen gelijk in. Dat is alleen niet een vraag voor het college. Wij moeten gewoon aan de griffie vragen om onze gegevens erbij te zetten. Een aantal van ons heeft de griffie volgens mij hier ook al over gemaïld. Ik hoop ook dat dat gaat gebeuren want dat lijkt mij evident.

01:19:12

Voorzitter: Helder, dank u wel, u heeft nog een halve minuut.

01:19:18

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel. De opmerking die net gemaakt werd is terecht. Dit is echt een vraag aan ons. Volgens mij moeten wij zorgen dat wij bereikbaar zijn. Naast inwoners zou ik graag ook lokale ondernemers en beroepsopleidingen veel meer betrekken. We hebben in de voorbeelden uit Rotterdam en uit Heerlen gezien dat daar echt kansen door ontstaan. Zet dus volle bak in op cocreatie met mensen als de heer Helder en mevrouw Roggen en andere sleutelfiguren in de wijken, die vaak al jaren een positieve rol vervullen in de wijken. Dus niet zozeer geeltjes plakkende gemeentelijke professionals die samen, maar zonder inwoners, op zeer creatieve wijze tot leuke voorstellen komen in de wijk. Maar ga voor professionals die vanuit een dienstbare en faciliterende rol met bewoners en ondernemers de wijk intrekken om daar de ideeën die er vaak al zijn, op te halen en te begeleiden. We willen graag weten of het college bereid is om met een voorstel voor cocreatie met mensen in de wijken te komen.

01:20:16

Voorzitter: Dank u wel. U zat op de grens, hè, dat weet u. Wie van de fracties wil nog het woord voeren? De heer Van der Laan.

01:20:23

De heer Van der Laan (PvvhN): Wij staan natuurlijk achter wijkvernieuwing en zeker ook de Noordelijke wijkaanpak. We zien nog wel heel veel uitdagingen als je de doelen leest. We willen meer inwoners met een betaalde baan, meer inwoners met voldoende stabiel inkomen. Allemaal voorbeelden van wat we willen. Maar we willen in ieder geval een aantal echt hele duidelijke harde indicatoren ontwikkeld zien zodat we na vijf of na tien jaar kunnen zeggen: "Dat hebben we nou echt bereikt, anders dan stenen stapelen". We zien ook dat de uitdagingen enorm zijn. Ik zag dit weekend een advertentie voor een nieuwbouwwoning in Selwerd. Dat is dan een eengezinswoning van 110 vierkante meter, € 410.000. Ex keuken, ex badkamer, ex inrichting tuin. Als je keuken, badkamer, tuin moet regelen komt er ongeveer nog een ton bij. Dan praat je dus over huizen van een half miljoen. Wie kan dat betalen in deze wijken? Dat betekent dat er toch waarschijnlijk wel ook nieuwe mensen met een hoger inkomen in deze wijken moeten komen wonen om toch een meer gemêleerd publiek te krijgen. Dan de burgerinitiatieven. Wij vinden het verschil tussen de inkomens groot van professionals, ambtenaren, consultants en mensen die op basis van vrijwilligheid hun hart en ziel voor zo'n wijk geven. Moet je niet makkelijker laagdrempelige gelden beschikbaar stellen voor burgerinitiatieven of voor individuen die actief willen meepraten? Dit om het verschil tussen professionals en die serieuze vrijwilligers wat meer in evenwicht te brengen. En laat burgerinitiatieven ook maar eens mislukken. Wij hebben ook geen idee hoeveel ambtelijke projecten mislukken en hoeveel dat allemaal kost. Ik wil het

niet eens weten. Maar laat burgerinitiatieven dan maar eens lekker mislukken. En dat mag wat kosten. We gaan hier echt miljoenen in steken. Nou, dan gaat er een paar ton even mis. Jammer dan. Dat hoort er gewoon bij. Maar dan haal je wel die bureaucratische muren weg. We hebben vanmiddag een uitvoerige discussie gehad met de hele raad over een vuilnispasje. Dan denk ik: waar zijn we nou mee bezig? Als dat al zo moeilijk is. Doe eens royaal en breek die ambtelijke muren alsjeblieft af voor al die initiatiefnemers die iets willen met zo'n wijk. Maar dan wel van onderop. Tot zover.

01:21:51

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Is er nog een fractie die het woord wil voeren? De heer Vaes van de VVD.

01:21:51

De heer Vaes (VVD): Dank u wel voorzitter.

01:21:51

Voorzitter: Een momentje. Mag ik u nog heel even onderbreken? Met excuses. Er was namelijk nog een vraag voor de heer van der Laan van mevrouw de Groot.

01:24:00

Mevrouw de Groot (S&S): Nee, sorry. Niet voor de heer van der Laan. Maar zo meteen één vraag aan de wethouders.

01:24:04

Voorzitter: Dan blijf ik eerst even bij de VVD zijn woordvoering. De heer Vaes.

01:24:08

De heer Vaes (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik sluit me graag aan bij het betoog van mevrouw de Groot over hoe goed en wenselijk het is dat we de wijk ingaan om met de inwoners te spreken en dat we dat blijven doen. Want die bijeenkomst was erg waardevol. Ik wil graag enkele uitspraken die ik genoteerd heb tijdens de bijeenkomst aanhalen: "We voelen ons en speelbal", "Mensen stellen zelf de vragen om aan informatie te komen". "Geen visie, geen beleid, geen lange termijn", "Gaat al 40 jaar niet goed". "Ga in gesprek met inwoners". "Als er een probleem is en je meldt het, dan hoor je niets meer". "We horen alleen iets tijdens de verkiezingen". Deze uitspraken gaan niet over de mooie, ambitieuze plannen van de coalitie, maar over gebrek aan vertrouwen in de gemeente en gebrek aan communicatie door de gemeente. Terwijl we het belangrijk vinden om het samen en bottom-up op te doen. Dus de vragen die ik heb zijn dan: hoe gaan we zorgen dat we dit echt samen met de inwoners doen? En hoe gaan we zorgen dat de plannen niet bedacht zijn op kantoor, maar aansluiten bij de behoefte van de wijkbewoners. Hoe gaan we die brug slaan? Want als we deze vernieuwing bottom-up willen organiseren, als we plannen willen realiseren waar wijkbewoners zich in herkennen en die de wijk niet alleen vernieuwen maar ook verbeteren, dan zullen we dringend en als eerste stap het contact met de wijkbewoners en de burgerinitiatieven moeten herstellen.

01:25:46

Voorzitter: U heeft een vraag van de SP.

01:25:46

De heer Brandenburg (SP): Ik richt mijn vraag richting de VVD maar ik bedoel hem eigenlijk

wat breder. Want dit is nu de vierde keer dat ik hier in fractie hoor zeggen: "Wij hebben op een avond die door de gemeenteraad is georganiseerd, gehoord dat..." en daar vervolgens verbaasd over is. Ik begrijp dat niet. U komt toch ook wel eens in al deze wijken de afgelopen jaren? U bent toch niet serieus verbaasd dat dit soort signalen bestaan?

01:26:19

Voorzitter: De heer Vaes.

01:26:19

De heer Vaes (VVD): Sterker nog, ik heb zelf in de Korrewegwijk gewoond. Ik vind het echt heel erg belangrijk dat we dit gesprek voeren. Maar toch merk ik echt dat wij in de raad een andere beleving hebben bij wat er in een wijk gebeurt dan wat de inwoners mij meegeven. Dat is ook logisch, denk ik.

01:26:43

Voorzitter: U heeft nog een kleine aanvullende vraag van de SP.

01:26:46

De heer Vaes (VVD): Ik was nog bezig met mijn beantwoording van de eerste vraag. Maar ga je gang.

01:26:48

De heer Brandenburg (SP): Ik ben benieuwd hoe de VVD dan reflecteert op hoe dat komt. Want wij dragen hier al 20 jaar allerlei strijd uit wijken en uit buurten aan. Toen wij begonnen over schimmelwoningen, zei de helft van de raad hier: "Dat helemaal niet zo'n probleem. Dat komt omdat mensen hun deuren niet openzetten". Heeft u daar zelf als raadsleden niet ook iets mee te maken?

01:27:06

Voorzitter: Ik geef het woord aan de VVD.

01:27:11

De heer Vaes (VVD): Absoluut mee eens. Wij hebben daar zeker weten een verantwoordelijkheid in. We zijn niet voor niks vertegenwoordigers van onze inwoners. Dat laat onverlet dat er altijd een verschil zal blijven. Hoe goed wij ook ons best doen. Wij zullen dit soort gesprekken moeten blijven doen. Want als wij pretenderen hier precies te weten hoe het voor iemand achter de voordeur gaat, sorry. Dat is natuurlijk echt niet zo. Daarom vind ik het ook belangrijk dat we ook echt naar de inwoners gaan luisteren om te horen hoe zij wijkvernieuwing voor zich zien. Want die inwoner weet namelijk het best waar de schoen wringt en wil heel graag bijdragen aan die wijkvernieuwing. Maar hij voelt zich zoals ik het nu opmaak toch vaak machteloos, niet gehoord en aan de kant staan. Dat is natuurlijk geen goede basis om dit tot een succes te brengen. Ik wil nogmaals enkele uitspraken aanhalen zoals gedaan tijdens de bijeenkomst. "Ga uit van de eigen kracht van inwoners" en "Communiceer met de eigen inwoners". Dus ik zou zeggen: laten we daar actief en effectief aan gaan werken. Dat is hem. Dank je wel.

01:28:28

Voorzitter: Helder. Dank u wel voor bijdrage. Ik kijk even rond. Volgens mij hebben alle fracties het woord gevoerd. Mevrouw de Groot had nog één laatste vraag die ze vergeten was, denk ik.

01:28:40

Mevrouw de Groot (S&S): Ja. Ik had een vraag aan het college gesteld en ik heb nog wel een vraag. Hoe gaan wij nou structureel checken of het landt wat wij hier bedenken? Of het werkt. En nou valt uw buurman van zijn stoel. Of de buurtbewoners hier positieve effecten van ervaren naast dat wij dat als partijen kunnen horen. Het is toch logisch dat als het college en de ambtenaren hier plannen uitvoeren, dat we dan proactief willen checken of het werkt.

01:29:20

Voorzitter: Mevrouw de Groot, u had volgens mij een vraag aan het college en u bent nu in uw eentje een debat aan te voeren met de SP. Ik wil even checken of u zich niet heeft laten afleiden en of de vraag nu helder is. Oké, dank u wel. Dan geef ik het college het woord. Wie kan ik eerst? U mag het woord.

01:29:53

De heer Eikenaar (wethouder): Ja, dank u, voorzitter. Dank voor uw inbreng. Het probleem waar we hiervoor staan is volgens mij dat er een structurele ongelijkheid bestaat in onze stad. Grofweg gezegd tussen het Noorden van de stad en het Zuiden van de stad. En daar zitten plekken in het Noorden waar wat duurdere huizen staan en in het Zuiden zijn ook plekken waar minder dure huizen staan en waar mensen ook een minder hoog inkomen hebben. Maar grofweg gezegd is er een groot verschil tussen het noorden van de stad en het zuiden van de stad. Dat vertaalt zich vervolgens in grote gezondheidsverschillen. Dat vertaalt zich erin dat mensen eerder sterven. Dat vertaalt zich ook in het gevoel niet mee te doen, er niet toe te doen, niet mee te tellen. Dat treft mij eerlijk gezegd elke keer weer. Onlangs sprak ik iemand die al jaren in armoede leefde. Die armoede was ook overgedragen van generatie op generatie. Diegene stond echt met trillende benen voor mij. Waarom? Omdat ze zich minder voelde dan mij. Omdat ik wethouder was en zij het gevoel had van: ik ben altijd klein geweest. Het raakt me heel erg wat armoede met mensen doet. Wat het met je doet als je in een slechte woning woont, als je minder kansen hebt. Dat je je daardoor kleiner voelt dan een ander. En volgens mij is dat de kern van de zaak. Dus het is een heel complex probleem. Het is een probleem dat gaat over de woonsituatie. Het is een probleem dat gaat over inkomensverschillen. Het gaat over kansen verschillen. Dat is wat we in de kern met die wijkvernieuwing willen opheffen. Het verschil tussen die zaken. Want het verschil is zeer oneerlijk. Dat is niet te verteren wat mij betreft. Daarvoor is het niet een hele makkelijke oplossing. Helaas. De enige echte oplossing is heel lang investeren in deze wijken. En niet volgend jaar of over twee of drie jaar resultaten verwachten. Dit vraagt heel lang commitment en geen makkelijke oplossingen. Geen wethouders, bestuurders of raadsleden of wie dan ook die zegt dat hij dat probleem in zijn eentje volgende week opgelost heeft. Dat vraagt van ons allen dat we daar langjarig in blijven investeren. Dat we het samen met bewoners en samen met maatschappelijke organisaties uitvoeren. Ik heb het over de maatschappelijke coalitie die gevormd is maar die nog niet compleet is. Daar kunnen nog partijen bij. We hebben hen niet alleen nodig voor het commitment maar we hebben hen ook nodig omdat het woningbouwcorporaties zijn. Omdat het onderwijsinstellingen zijn die hier zelf ook een taak in hebben om samen met ons uit te voeren. Ik realiseer mij heel goed dat lang niet alles goed gaat. Dat geldt niet alleen voor de gemeente maar dat geldt ook voor woningbouwcorporaties of voor onderwijsinstellingen. Sterker nog, in het document dat we

meegestuurd hebben staat niet voor niets één specifiek voorbeeld van iemand die een uitkering heeft en die vrijwilligerswerk gaat doen. Dat heeft u allemaal kunnen lezen. Dat voorbeeld zetten we er niet voor niets in. Dat zetten we erin, omdat we ons realiseren dat wij als gemeente ook niet alles goed doen. Dat zetten we erin om al die voorbeelden die u net noemde. Omdat we ons kwetsbaar willen opstellen. Omdat we duidelijk willen maken dat we iets te doen hebben. Er gaat in deze gemeente heel veel, heel goed. En er gaat ook heel veel, heel goed samen met bewoners. Maar er gaat ook regelmatig iets mis. Specifiek in deze wijken geldt dat mensen zich structureel achtergesteld voelen. Hun ervaringen met overheden en met instanties is structureel vaker negatief. Dat tij moeten we ook keren. Dat hoort er ook bij. Waar het gaat om de bewonersbetrokkenheid is het belangrijk dat we daar een slag dieper in maken. Wat mij betreft kiezen we voor een vorm van community organising. Dat is men in Heerlen ook van plan. Dat we kijk ik wat de nieuwe leiders zijn in zo'n wijk. Omdat die wijkvernieuwing niet alleen gaat om het fysieke, niet alleen over het sociale, maar ook een vorm van emancipatie moet zijn. En dan gaan we genoeg hobbels tegenkomen. U gaat vaker voorbeelden treffen van mensen die zich niet goed behandeld voelen of daadwerkelijk zijn. Dat gaat gewoon gebeuren. Dus dit gaat niet een foutloos proces zijn. Maar het gaat wel iets zijn wat we heel serieus gaan doen en waarbij het uitgangspunt is dat we het samen met de bewoners doen. Dan kom ik nu aan uw opmerking of ik een deel al heb behandeld. Dat geldt denk ik ook voor de sprekers. Met meneer Elderink heb ik al vaker gesproken. Met zijn buurman twee verderop heb ik binnenkort een afspraak, dus in die zin zijn de contacten volgens mij redelijk snel. Maar ik heb net wat in algemene zin gezegd over de betrokkenheid van bewoners en over die initiatieven. Er zijn een aantal vragen gesteld over hoe we nou gaan kijken of we onze resultaten halen. Dat hebben we nog niet bepaald. Dat moeten we ook echt samen met de maatschappelijke coalitie gaan bepalen. We zitten nog aan het begin van het proces. Het is ook niet zo dat we al een enorm hard rijdende trein hebben waar niemand meer op kan stappen. Dat geldt ook voor de vraag over de ondernemers. Er staat niet voor niets in dat de maatschappelijke coalitie nog niet compleet is. Het is niet een afgesloten iets van: dit is het en zo gaan we het doen. Het is een proces wat voortdurend bijsturing vraagt. Als er dingen niet goed gaan of als de dingen anders moeten, dan moeten we dat doen. Dat geldt ook voor de partijen die in de maatschappelijke coalitie deelnemen. En nee, het moet geen projecten machine worden, zeg ik tegen meneer Tjepkema die dat heel terecht opmerkt. Het gaat over langjarig investeren en langjarig betrokken zijn. Het moet dus ook bottom-up. Dan de vraag over het wijkbedrijf. Daar gaat de discussie over financiering en over incidenteel versus structureel. Het wijkbedrijf is erg belangrijk en volgens mij heb ik daar het antwoord meteen mee gegeven. Het actief betrekken van bedrijven daar heb ik iets over gezegd. Meneer Brandenburg vroeg naar het mensen organiseren. Volgens mij heb ik daar net ook een aantal dingen over gezegd, volgens mij heb ik dat beantwoord. Daarmee ben ik ook ingegaan op een opmerking van meneer Jaarsveld die naar die gemeenschapszin vroeg. Daar gaat wat mij betreft hier over. Over die gemeenschapszin uit die wijk naar boven halen. Dan vroeg u ook of de focus op de Noordelijke wijken niet doorsloeg. Het college heeft natuurlijk ook oog voor andere wijken. Tegelijkertijd is er wel een hele expliciete focus op deze wijken en dat is niet voor niets. Dat is omdat er in deze wijken ten opzichte van andere wijken echt iets aan de hand is. Daar moet echt iets gebeuren. Dat verdienen de mensen die er wonen gewoon. Als je dan de focus er af haalt en je verslapt het weer dan ben ik bang dat daar niet heel veel

van over blijft. Het is dus wel een hele bewuste keuze om in deze wijken de beste scholen neer te zetten. Meer te investeren in deze wijken. Want het is niet alleen dit plan dat u voor zich ziet. Maar het is ook dat we ons ook meer gaan richten op die Noordelijke wijken waar het gaat om armoede. Dat is niet voor niets. Dat is omdat we daar een verschil willen maken. En dat betekent ook dat je moet stapelen.

01:38:34

Voorzitter: U heeft daar een vraag over. Van D66.

01:38:35

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel voorzitter. Toch een vraag aan de wethouder. Nogmaals, we steunen helemaal de langjarige wijkvernieuwingsprojecten. En ik kan alleen maar ondersteunen wat ik lees in de wijkvernieuwing op zijn Gronings als aanpak. Maar ik heb het gevoel dat het geen aanpak is. Het zijn ambities en doelen. Het is een ambitiedocument. Dus het hoe moet volgens mij nog ingevuld worden. En mijn oproep aan het college is: laten wij nou niet bepalen hoe we doen, maar laat de bewoners dat bepalen. En laten we ze daarin helpen en faciliteren. Is dat ook hoe het ook bedoeld is? Want het heet een aanpak te zijn, maar ik zie dat meer als ambitiedocument.

01:39:16

De heer Eikenaar (wethouder): Ik deel uw betoog helemaal. Dat is wat het is. Het is inderdaad zoals u het zegt. GroenLinks vroeg hoe we initiatieven...

01:39:28

Voorzitter: Excuus. Voordat u verder gaat heeft u nog een vraag van het CDA.

01:39:33

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u wel, voorzitter. De wethouder heeft een groot deel van wat ik vroeg al beantwoord. Wat ik daarmee ook heb bedoeld is niet per se dat ik zijn focus niet begrijp of niet had gehoopt dat ik in zijn rol dezelfde focus zou durven leggen. Maar wat ik wil aangeven is het volgende: Er zijn punten in dat document waar het nu bijna lijkt alsof we gaan zeggen: los van dat we daar veel meer investeren, zouden we het niet erg vinden als het daardoor ergens anders iets minder wordt. Dan heb ik het bijvoorbeeld over die kinderopvang. Als je daar zou zeggen: "We schuiven meer opvangplekken die kant op en dat gaat ten koste van een ander, want er is schaarste in die sector. Dat vinden we dat een noodzakelijk kwaad". Begrijp ik dat hij dat ook echt zo vindt? Of kan hij wel zeggen dat we niet alleen schaars gaan herverdelen maar ook die pot mensen gaan vergroten.

01:40:27

De heer Eikenaar (wethouder): Ik vind het een lastige vraag, omdat ik wat minder goed in de kinderopvang zit. Dus ik vind dat lastig om daar zo specifiek een antwoord op te geven. Maar in algemene zin is het wel zo dat we ons gaan focussen op die wijk. Ik koppel dat even aan de vorige opmerking die u had gemaakt. U vroeg naar de zin: Daarnaast willen we dat de meest toegewijde mensen in de Noordelijke wijken gaan werken. U interpreteerde dat als zijnde dat de meest toegewijde mensen die in die wijk wonen moeten gaan werken. Ik snap uw vergissing. Want je zou het op twee manieren kunnen lezen. Maar wat bedoeld wordt, is dat de meest toegewijde mensen, in die wijken gaan werken. Denk hierbij aan docenten of gemeentelijke medewerkers of werkcoaches. Of mensen die bij de GKB werken. Dat is

volgens mij waar het over gaat. We gaan het in die wijken proberen op zijn best te doen. Omdat de mensen daar dat verdienen. Dat is hoe u dat moet duiden. Ik ga nu heel snel, want ik loop enorm uit. Mevrouw Sloot had het erover dat mensen zich ongelukkig voelden. Ik wil daarover zeggen: mensen die klagen, hoeven nooit en te nimmer het idee te hebben dat ze daarna achteraan de lijst worden gezet, dat hun belangen niet meer worden gezien of dat het hun positie schaadt. Dat suggereert u ook niet, maar dat was wel het gevoel dat deze mensen hebben. Dat is nooit het geval. Ik kan mij voorstellen dat mensen dat gevoel wellicht wel hebben, maar ik zou die mensen op het hart willen drukken dat dit niet zo is. Voor de rest staat mijn deur in ieder geval altijd open voor eenieder die zich bij mij meldt. De heer Rebergen vroeg: "Wie houdt in de gaten of de zeven vinkjes geborgd zijn?" Allereerst bent u dat uiteraard zelf als gemeenteraad. Maar los daarvan het college en ook de maatschappelijke coalitie waar deze zeven vinkjes van zijn. Overigens komen deze vinkjes van bewoners uit die wijken. Het voorbeeld waar ik het net over had komt van bewoners uit die wijken. Zo is het document ook opgesteld. Misschien zegt dat ook wat over het commitment daarin. Moet overal een werkelijk een ervaringsdeskundige? Ik denk dat u dat niet te letterlijk moet nemen. Maar de intentie moet u wel letterlijk nemen. Dan had de PVV nog een vraag over de culturele identiteit. Volgens mij heeft iedere wijk een eigen identiteit. Zo moet u dat lezen. Een Groningse wijk met een eigen identiteit, waar mensen wonen die samen ongetwijfeld tussen verschillende mensen weer verschillende identiteiten maken. Maar dat samen maakt weer de identiteit van de wijk. Ik ben bang dat ik het niet mooier kan maken. Wat er wordt bedoeld met 'de identiteit' is de identiteit van die wijk. Iedereen die kennis heeft van Groningen weet dat iedere wijk dat weer verschillend heeft. Wat bedoelt u met streng zijn? Nou ja, daar bedoelen we mee dat we betrokken zijn. En betrokken zijn betekent ook dat je normen stelt en dat je grenzen aangeeft. Iemand die niet betrokken is heeft een mentaliteit van: laat maar waaien. Wij pakken vast en we laten niet los. Dat is het idee daarachter. Dan had u een vraag over Heerlen-Noord en de duidelijke leider. Ik zal het compliment aan Ron Meyer doorgeven maar ik denk dat wij in Groningen eigen manier hebben. De wijkvernieuwing is er ook al. Dus wij vormen een Groningse maatschappelijke coalitie en die zit weer net anders in elkaar dan Rotterdam en dan in Heerlen. Dat wil overigens niet zeggen dat we niet heel veel van ze kunnen leren. Want ik vond het een buitengewoon inspirerende bijeenkomst die we met zijn allen hebben gehad, die u georganiseerd had en waar ik bij aanwezig mocht zijn. Ik heb er heel veel van opgestoken en van geleerd, maar we gaan het wel op ons eigen manier doen. Dan de vraag of andere wijken zich vergeten voelen. Ik geloof dat ik daar wel wat over heb gezegd.

01:45:17

Voorzitter: U heeft nog een vraag tussendoor van de heer Ram.

01:45:17

De heer Ram (PVV): In mijn optiek staat of valt zo'n organisatie bij een goede, duidelijke infrastructuur. Een goede organisatie. U wilt het op een andere manier aanpakken. Een Gronings model kennelijk. De wijkvernieuwing die nu heeft plaatsgevonden, die heeft heel veel mensen toch teleurgesteld. Ook in ook in een Selwerd heb ik dat meegemaakt. Dat is wel iets wat ik meekrijg. Hoe wordt het dan anders? Wat is nou de concrete? Ik zit echt te twifelen. Wat is nou het verschil tussen de Rotterdamse aanpak, de aanpak in Heerlen en die in Groningen? Hoe gaat u het een succes maken?

01:46:07

De heer Eikenaar (wethouder): De voorzitter maant mij tot een kort antwoord. Er zitten heel veel overeenkomsten. Er is bijvoorbeeld een maatschappelijke coalitie. Dat is in Heerlen, dat is in Rotterdam het geval en dat is in Groningen het geval. Dat vraagt commitment van ons en dat vraagt commitment van al die organisaties. Dus dat is niks anders. Het grote verschil is dat zij er één directeur boven zetten en wij die maatschappelijke organisatie op deze manier vormgeven. Dat komt omdat we die traditie ook al langer hebben. Dus wij sluiten aan bij hoe het in Groningen altijd gegaan is. Bij de Groningse cultuur. En dat is volgens mij het antwoord op die vraag. Wij hebben gewoon een andere geschiedenis wat dat betreft. Dan heb ik nog één opmerking en dat was van meneer van der Laan. Die stelde dat burgerinitiatieven ook mogen mislukken. Dat is mij uit het hart gegrepen. Dank u.

01:46:55

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik kijk even naar de wethouder van Niejenhuis. Of eerst een vraag. Iedereen neemt het voorzitterschappen gewoon over. Helemaal prima. ChristenUnie.

01:47:08

De heer Rebergen (CU): Dank u wel voorzitter. De inwoners van de Noordelijke wijken zitten in een kwetsbare positie en hebben daardoor minder gelijke kansen. Dat geldt ook voor de kinderen en de jongeren die daar wonen. Dat komt door een samenhang van de thema's. Dingen grijpen op elkaar in. Maar daar miste ik het deel van welzijn, zorg en sport bijvoorbeeld. Vanuit het sociaal domein. Daar lees ik niks over in dit plan.

01:47:35

De heer Eikenaar (wethouder): Dat zit er wel enigszins in, maar ik kan me uw opmerking wel voorstellen.

01:47:44

Voorzitter: Dank u wel. De heer Vaes.

01:47:46

De heer Vaes (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag aan wethouder Eikenaar. Zijn er plannen om het contact met de inwoners te gaan herstellen? Om die communicatie te herstellen, om ze bij de plannen te gaan betrekken. Zijn die plannen er al of worden deze nog gemaakt en wanneer zouden we deze kunnen verwachten?

01:48:10

De heer Eikenaar (wethouder): Ik heb volgens mij aan het begin een heel betoog gehouden over hoe ik daar tegenaan kijk en hoe het college dat ziet. We hebben niet voor niets dat voorbeeld ingezet. Omdat we ons realiseren dat niet altijd alles goed gaat. Er gaat overigens ook heel veel wel goed. Laten we dat ook niet vergeten. Er is niet een makkelijk antwoord op. We kunnen niet zeggen: dat hebben we met de knip in de vingers allemaal voor elkaar. Er zit eerlijk gezegd zo'n wereld achter die vraag dat ik verwijs naar mijn inleidende betoog. Volgens mij is dat het beste.

01:48:48

Voorzitter: Ik kijk even naar de tijd. Ik wil echt wethouder van Niejenhuis het woord geven. We zijn wat later begonnen en we hebben ook heel veel tijd genomen om onze inwoners

aan de aan het woord te laten. Dus ik wil dat u zelf de afweging maakt of deze vraag echt noodzakelijk is. Mevrouw Sloot.

01:49:07

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Ik ga het ook makkelijk voor college maken. Ik had namelijk gevraagd om antwoorden op de vier specifieke punten die de inspreker heeft genoemd. Ik kan me voorstellen dat dat vandaag niet gaat lukken. Maar zou u die dan schriftelijk aan ons kunnen doen toekomen? Want ik ben daar wel heel erg benieuwd naar.

01:49:26

De heer Eikenaar (wethouder): Dat kan vast.

01:49:29

Voorzitter: Dan zal ik namens het college wethouder van Niejenhuis het laatste woord geven.

01:49:34

De heer Van Niejenhuis (wethouder): Dank u voorzitter. Allereerst nog even ter aanvulling op mijn collega bij de vraag die de VVD zojuist nog een keer herhaalde. Ik denk dat we niet onze ogen moeten sluiten voor de complexiteit als we het hebben over participatie. Als we het hebben over de fysieke kant van de wijkvernieuwing dan heb je het toch vaak over andere vormen van participatie dan wanneer je het hebt over collectieve sociale problematiek of individuele sociale problematiek. Dus er is niet een soort van generiek antwoord. Als wij met de woningbouwcorporaties en andere partijen binnen de maatschappelijke coalitie kijken waar we aan de slag gaan met de wijkvernieuwing dan liggen er soms al kaders, omdat we weten: daar gaat een warmtenet langs. Daar zijn de woningen het slechtst met de slechtste labels. Dus daar moeten we toch echt beginnen. En dat is een heel ander gesprek dan wanneer een burgerinitiatief zich meldt en graag iets wil doen op het gebied van welzijn of meedoen. Ik denk dat je die complexiteit nu niet even in één antwoord kunt vangen. We maken wel een begin van een antwoord met het ambitiedocument. En ik denk ook dat het antwoord verder uitgewerkt wordt in de uitvoeringsplannen die de komende tijd zullen worden gemaakt in '23 en '24, waar uw raad ook steeds in meegenomen wordt. Dat even vooraf. Ik ga kort even drie vragen beantwoorden over de meer fysieke kant van de wijkvernieuwing. De SP vraagt: hoe doen we het nou beter deze keer? Gaan we eerst sociale huurwoningen bouwen in andere wijken voordat de sociale huurwoningen gaan slopen in de wijkvernieuwingswijken? Ja. Daar werken we hard aan. We gaan bijvoorbeeld bij de Suiker echt flink investeren in de eerste 1.000 woningen. Daarvan wordt meer dan de helft betaalbaar dan wel sociaal. En zo gaan we dat op een aantal andere plekken doen. U heeft ook als raad aangegeven: bij de agenda voor de toekomst van Meerstad willen we meer sociaal. Daar werken we ook aan, om dat straks bij u terug te leggen en afweegbaar te maken. Dus zo gaan we echt op een aantal plekken hier heel stevig mee aan de slag. We kijken echt naar ieder pandje in Haren wat te koop komt, of we er een sociale huurwoning in kunnen bouwen. Dat is echt zo. Daar heb ik soms wel wekelijks contact over met corporatiedirecteuren van: is dit een kans? Kan dit hier? Met die mindset zitten we erin. De vraag die de Partij voor de Dieren stelt over klimaatadaptatie pak ik zo even op. De Partij voor het Noorden vraagt ook iets over woningbouw en zegt van: er staan ook dure woningen te koop in Noordelijke wijken. Vier, vijf ton, wie kan dat betalen? Heel veel

mensen in deze stad kunnen dat betalen en ook die mogen daar wonen. Want we gaan voor die ongedeelde stad. Dus als we woningen toevoegen in de Noordelijke wijken en ook in de Wijert dan willen we het percentage sociale huur gelijk houden. En dat betekent dat we ook echt wat meer woningen in andere segmenten gaan toevoegen. Dus dat we diverser gaan terugbouwen zodat mensen vanuit verschillende achtergronden en verschillende inkomensklassen samen in dat stadsdeel kunnen wonen. Juist mensen met verschillende achtergronden samen laten wonen leidt tot verdraagzaamheid. Leidt tot een levendig stadsdeel. Dus dat is wat dit college beoogt. Wat mij betreft komen er dus ook meer woningen in hogere prijsklassen in de Noordelijke wijken. En bouwers zijn ook best geïnteresseerd om dat aan te gaan.

01:52:47

Voorzitter: U heeft een vraag van D66.

01:52:47

De heer Lo-A-Njoe (D66): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen: meer mensen samen laten wonen. Nou richt de wijkvernieuwing zich op de Noordelijke wijken, maar heeft dit dan ook consequenties voor de Zuidelijke wijken, bijvoorbeeld in uw opinie?

01:53:03

De heer van Niejenhuis (wethouder): Ja, dat is wat ik zojuist probeerde aan te geven. Dat we ook heel specifiek juist kijken of we meer sociale huur kunnen introduceren in de Zuidelijke wijken. Dus dat is waar we naar kijken bij alle plannen die nu aan schnitt komen in de Zuidelijke wijken. De laatste vraag van de Partij voor de Dieren. U vraagt nog naar klimaatadaptatie. Ja, uiteraard. Een voorbeeld is de plannen die onlangs gepresenteerd zijn voor Selwerd naast het winkelcentrum. Daar gaat Nijestee 200 woningen slopen, 400 woningen terugbouwen. En toch lukt het om ook nog een prachtige klimaatadaptieve, groene binnenruimte te maken. Als we een warmtenet aanleggen dan komt er een groene en klimaatadaptieve straat voor terug. Dit is ook één van de pijlers onder de wijkvernieuwing. Waar we investeren, gaan we ook de uitdagingen van deze tijd te lijf. Dat gaat over hittestress wateroverlast, verlies van biodiversiteit. Dat zit iedere keer in onze plannen.

01:54:03

Voorzitter: Helder. Dank u wel voor de beantwoording. Nog één vraag van mevrouw Sloot.

01:54:07

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100%): Ik heb niet begrepen of het een toezegging is, dat mijn vraag van daarnet schriftelijk kan worden beantwoord.

01:54:14

De heer Eikenaar (wethouder): Het antwoord was ja.

01:54:20

Voorzitter: Fijn. Volgens mij heeft iedereen antwoord op zijn en haar vragen. Voordat we af gaan ronden. Dit is een collegebrief. Zijn er fracties die nu al weten of ze overwegen een motie vreemd in te dienen? ChristenUnie?

01:54:36

De heer Rebergen (CU): Ja. Wij overwegen een motie om die verbinding met de rest van het sociaal domein ook beter in de ambities vorm te geven.

01:55:06

Voorzitter: De heer Tjepkema.

01:55:08

De heer Tjepkema (PvdA): Het lijkt mij niet dat wij met moties gaan komen. Ik had twee toezingen gevraagd en ik wilde het nog even checken. Volgens mij zijn ze toegezegd. Dat ging over de maatschappelijke coalitie in de bedrijven en de plek voor wijkbedrijf Selwerd. Volgens mij heb ik gehoord dat...

01:55:19

De heer Eikenaar (wethouder): Ja.

01:55:19

De heer Tjepkema (PvdA): Top.

01:55:22

Voorzitter: De heer Lo-A-Njoe.

01:55:23

De heer Lo-A-Njoe (D66): Ik heb een vergelijkbare vraag. Ik had vooraf de neiging om een motie te overwegen waarin bij de uitwerking van 'het hoe' de cocreatie ook centraal komt te staan. Maar ik heb gehoord dat we dat gaan doen. Het is even de vraag of dat klopt en of we dat kunnen verwachten.

01:55:39

De heer Eikenaar (wethouder): Ja. In een deel van de wijken gebeurt dit ook al. In Paddepoel bijvoorbeeld. Dus het antwoord is ja. We gaan daarmee aan de slag.

01:55:49

Voorzitter: Dan ga ik hierbij officieel afsluiten. Met dank aan de insprekers voor hun tijd en moeite en met dank aan de fracties. Een fijne avond.